

O Job O angluno lav

O pačaben the o barvalipen le Joboskro

¹ Andre phuv Uc dživelas jekh murš, savo pes vičinelas Job. Ov sas spravodlivo manuš a sas žužo anglo Del. Daralas pes le Devlestar a chrañinelas pes le nalačhipnastar.

² Uľile leske eġta murša the trin čhaja

³ a sas les eġta ezera (7 000) bakre, trin ezera (3 000) řavi, ezeros (1 000) voli, pandž řel (500) somara the igen but sluřobñika. Kada murš sas nekbareder savore manuřendar pal o vichodos.

⁴ Leskre čhave kerenas o hoscini jekh pal aver andre peskre khera. Vičinenas the peskre trine pheñen, hoj lenca te chan a te pijen.

⁵ Pal dojekh hoscina pre aver džives peske delas o Job te vičinel peskre čhaven a obřuřarelas len. Uřřelas sig tosara a obetinelas e labarđi obeta vař dojekh lendar, bo peske phenelas: „řaj pes ačhila, hoj mire čhave kerde bini a vakerde namiřtes pro Del andre peskre jile.“ O Job furt avke kerelas.

Eřebno skuřka le Joboskri

⁶ Andre jekh džives avle o añjela* anglo RAJ a mařkar lende avľa the o satan†.

⁷ O RAJ phučľa le satanostar: „Khatar aves?“

* **1:6** E hebrejiko čhib: le Devleskre čhave † **1:6** o protivñikos

O satan odphenda le RAJESKE: „Phiravas upre tele a predžavas man pal e phuv.“

⁸ Avke phenda o RAJ le satanoske: „Dikhlal mire služobnikos le Job? Pre phuv nane niko ajsa spravodlivo the žužo angle ma sar ov, ko pes avke darandilahas le Devlestar a chrañindaahas pes le nalačhipnastar.“

⁹ O satan odphenda: „Či nane le Job vaš soske te daral le Devlestar?

¹⁰ Či na thodał e ohrada pašal leste, pašal leskro kher the pašal savoro, so les hin? E buči leskre vastengri požehñindał a leskre stadi rozbarile pal całi phuv.

¹¹ Ale noča nacirde tiro vast a le lestar savoro, so les hin, a dikheha, sar tut košela andro jakha!“

¹² O RAJ odphenda le satanoske: „Dava tuke savoro, so les hin, andre tire vasta, ale pre leste o vasta ma thov.“ Avke o satan odgeła pašal o RAJ.

¹³ Andre jekh džives, sar le Joboskre čhave the čhaja chanas a pijenas mol andro kher peskre nekphureder phraleskro,

¹⁴ avla ko Job o poslos a phenda: „O voli orinenas a o somara pes pašinenas paš lende,

¹⁵ androda avle o Šebana a zaile len. Le sluhen murdarde le šablenca a ča me korkoro denašlom, hoj tuke oda te phenav.“

¹⁶ Mek sar ov vakerelas, avla aver poslos a phenda: „E jag le Devleskri peła tele andral o ņebos a zlabarda le bakren the le sluhen. Ča me korkoro denašlom, hoj tuke oda te phenav.“

¹⁷ Mek sar ov vakerelas, avla trito a phenda: „Avle pre amende trin partiji Chaldejci a ile

amenge o tavi. Le sluhen murdarde le šablénca a ča me korkoro denašlom, hoj tuke oda te phenav.“

¹⁸ A mek aňi kada na dovakerđa, avla štarto a phenda: „Tire čhave the čhaja chanas a pijenas mol andro kher peskre nekphureder phraleskro,

¹⁹ a jekhvareste avla pal e pušta bari balvaj. Demađa pre savore štar muri le khereskre, o kher pela tele pre lende a murdarđa len. Ča me korkoro denašlom, hoj tuke oda te phenav.“

²⁰ Akor o Job uštíla, čhingerđa pre peste o plaštos andre žala a strihinda peske o bala pro šero. Pokloňinda pes le mujeha dží e phuv

²¹ a phenda:

„Lango avlom andral o per la dakro a lango džava pale pre oda than, khatar avlom. O RAJ diňa a o RAJ íla.

Mi el lašardo o nav le RAJESKRO!“

²² Kajte pes kada savoro ačhíla, o Job na kerđa binos a na phenda pro Del nič nalačo.

2

Dujto skuška le Joboskri

¹ Andre jekh džives pes pale ačhíla, hoj avle o aňjela* anglo RAJ a avla maškar lende the o satan.

² O RAJ lestar phučla: „Khatar aves?“

O satan odphenda: „Phiravas upre tele a predžavas man pal e phuv.“

³ Akor o RAJ phenda le satanoske: „Dikhlal mire služobňikos le Job? Pre phuv nane

* **2:1** E hebrejiko čhib: o čhave le Devleskre

ňiko ajso spravodlivo the žužo angle ma sar ov. Daral pes le Devlestar a chrañinel pes le nalačipnastar. Mek furt pes likerel žužo angle ma, kajte man tu prevakerđal, hoj les te dukhavav vaš űisoske.“

⁴ O satan odphenda: „E cipa vaš e cipa! O manuš dela savoro, so les hin, hoj peske te zachrañinel o dživipen.

⁵ Ale noča, thov pre leste tiro vast a chude tut leskre telostar the kokalendar a dikheha, sar tut košela andro jakha!“

⁶ O RAJ odphenda le satanoske: „Mištes, hino andre tire vasta, ale ma le leske o dživipen.“

⁷ Paľis odgeľa o satan pašal o RAJ a dukhađa le Job džungale vredenca le pindrendar dži o šero.

⁸ O Job peske iľa e sklenčina, hoj pes laha te chandžuvel, a bešelas andro prachos andral o bov.

⁹ Leskri romňi leske phenda: „Mek furt tut likerel žužo anglo Del? Koš les a mer!“

¹⁰ Ale o Job lake phenda: „Vakeres sar varesavi diliňi džuvli. So, ča o lačo prilaha le Devlestar a o nalačo na?“

Sar pes kada savoro ačhiľa, o Job na kerđa binos peskre vuštenca.

O trin prijateľa aven pal o Job

¹¹ Le Job sas trin prijateľa: o Elifaz andral o Teman, o Bildad andral o Šuach the o Cofar andral e Naama. Sar pes došunde pal savoro nalačipen, so pre leste avľa, dojekh lendar pes mukľa pro drom a arakhle pes jekhetane, hoj leha te aven andro pharipen a te poťešinen les.

¹² Sar les dikhle dural, aňi les na sprindžarde. Chudle zorales te rovel, čingerde pre peste o gada a čivkerenas o prachos andro luftos the pre peskre šere.

¹³ Avke peske bešle pre phuv paš leste a bi o lava bešenas efta dživesa the efta rača, bo dikhle, hoj leskri dukh hiňi igen bari.

O vakeriben le prijatelena

3

Ešebno vakeriben le Joboskro

¹ Palis pes o Job diňa anglal a prekošelas o džives, kana uliľa.

² Phenda:

³ „Mi našlol oda džives, kana uliľom,
a odi rat, so phenda: ‚Uľola muršoro.‘

⁴ Oda džives mi ačhel kalo,
mi našlol oda džives le Devleske andro
ňebos
a te na švicinel pre leste aňi jekh lučos le
khameskro.

⁵ Mi lel peske les o kalipen the o ciňos le
meribnaskro,
mi bešen pre leste o chmari,
mi zaučharel les o kalipen.

⁶ A odi rat mi zalen o kalipena;
te na el maškar o dživesa le beršeskre
a te na pes rachinel aňi andre jekh čhon.

⁷ Mi el odi rat bi o čhave
a te na šundol andre ňisavo radišagos.

⁸ Mi prekošen odi rat ola, ko prekošen o džives,
ola, ko džanen te uštavel le Levijatan*.

* **3:8** O manuša pačanas, hoj oda hin baro džviros andro moros.

- 9 Te na švicinen la račakre tosarutne čercheňa,
te na pes doužarel o švetlos,
a te na dikhel, sar vidňisalola,
- 10 bo mange na zaphandľa o vudar andro per la
dake,
hoj te na avav pre kada svetos
a hoj te na predživav kada pharipen.
- 11 Soske na muľom akor, sar uliľom?
Soske na muľom, soča manca e daj ločhila?
- 12 Soske man thovenas pro khoča?
Soske man denas te pijel andral e kolin?
- 13 Se akana mange ča pašlilomas a ulahas man
smirom,
sučomas a odpočovindomas mange
- 14 le kralenca the lengre radcenca,
save peske ačhade o hrobki,
- 15 abo le vladarenca, saven sas somnakaj
a pherdžarde peske o khera le rupoha.
- 16 Abo soske na somas parundo andre phuv
sar čhavoro, so odgeľa la dake?
Sar čhavoro, savo šoha na dikhľa o švetlos?
- 17 Ode o nalache manuša preačhen te kerel o
nalačhipen
a o strapimen peske odpočovinen.
- 18 Ode hine o bertenosa jekhetane andro smirom,
imar na šunen o hangos le bacharengro.
- 19 Ode hine o čoro the o barvalo,
ode hin o otrokos slobodno peskre rajestar.
- 20 Soske hin o švetlos dino olenge, ko cerpinen,
a o dživipen olenge, kas hin žala andro jilo?
- 21 Ajse džene užaren pro meriben, savo na avel,
a roden les buter sar o garudo barvalipen.

- 22 Hin len baro radišagos
 a thoven baripen, hoj meren a džan andro
 hrobos.
- 23 Soske hin dino o dživipen le muršeske,
 saveske hin garudo leskro drom
 a saves o Del phandľa andre pre oda drom?
- 24 Našti chav, bo hin man furt žala;
 miro roviben avel avri sar paňi.
- 25 Bo oda, sostar daravas, avľa pre ma
 a oda, sostar izdravas, pes mange ačhiľa.
- 26 Nane man smirom aňi odpočinkos
 a miro pharipen šoha na preačhel.“

4

Ešebno vakeriben le Elifazoskro

- 1 Akor o Elifaz andral o Teman odphenda
 kavke:
- 2 „Te tuha vareko kamľahas te vakerel, zľidžaha
 oda?
 Ale ko pes šaj zľikerel, hoj te na phenel
 vareso?
- 3 Dikh, tu sikavehas but dženen
 a o slaba vasta zoraľarehas.
- 4 Tire lava ačhavenas pro pindre oles, ko perelas;
 tu dehas zor le khočen, so poddžanas.
- 5 Ale sar oda pharipen akana avľa pre tute, našti
 likereres avri;
 demađa pre tu a predarandїľal.
- 6 Či nane tiri istota oda, hoj lašares le Devles,
 a tiri nađeť oda, hoj džives žužes anglo Del?
- 7 No ča gondolїn, či muľa varekana vareko, ko
 sas ňevinno?

- Kaj sas o čačipnaskre zničimen?
 8 Andre miro dživipen dikhlom kada:
 Ola, ko sadzinen o nalače veci
 a rozčivkeren o bini sar o zrnka,
 skidena oda upre.
- 9 Soča pre lende o Del dichinela, našlona
 a e balvaj leskra cholatar len zničinela.
- 10 O nalače hine sar o ľevos,
 so hino cholamen a kerel vika,
 ale o Del lenge phagerel o danda, hoj te
 čhiten.
- 11 O nalače hine sar o ľevi,
 so meren bi o chaben
 a lengre terne pes rozdenašen.
- 12 Ale ke ma avľa počoral o lav
 a miro kan olestar sikra šundã.
- 13 Akor, sar avel pro manuša o zoralo soviben,
 sas man o nalače sune,
- 14 chudňom te daral a izdravas;
 savore kokala mange razisaľonas.
- 15 Varesavo duchos mange pregela pašal o muj
 a o bala mange pro ľelos ačhile upre.
- 16 Zaačhiľa, ale me les na sprindžardom,
 ča varesavi podoba mange ačhelas anglo
 jakha.
 Sas cichones a šundom o hangos:
- 17 ,Či šaj avel o manuš spravodľiveder sar o Del*?
 Abo či šaj avel o murš žužeder sar leskro
 Stvoriteľis?
- 18 Te o Del pes na mukel aňi pre peskre sluhi
 a peskre aňjelenge rachinel e chiba,

* **4:17** Abo: spravodľivo anglo Del

- 19 akor sar oda ela olenca, ko hine la čakatar
 a o zakladi len hin andro prachos?
 On ena zničimen sigeder sar o mołos,
 20 tel jekh džives ena murdarde,
 našlona pro furt a ňiko olestar aňi na
 džanela!
 21 Perena tele sar o stani,
 savengre koliki hine avricirdle,
 merena bi oda,
 hoj te dochuden o godaveripen.‘ “

5

- 1 „No ča vičin, či tuke vareko odphenela.
 A pre savo aňjelos* tut visareha?
 2 Le dilines murdarela e choľi
 a le nagodaveres merarela e zavist.
 3 Dikhľom, sar o dilino zoralolas sar stromos,
 ale jekhvareste sas leskro kher prekošlo.
 4 Leskre čhave hine dur la zachranatar;
 cerpinen pro sudos andre brana,
 ale nane ko vaš lenge te zaačhel.
 5 Leskri žatva chal o bokhalo,
 dži andral o kraki la kidel upre;
 ola, ko igen džan pal o love,
 kamen leskro barvalipen.
 6 Se o pharipen na avel le prachostar
 a la phuvatar na barol o trapišagos!
 7 Čačes, o manuš uľol pro trapišagos,
 oda hin ajso čačipen sar oda, hoj o iskri
 ľecinen upre.

* 5:1 E hebrejiko čhib: le svetendar

- 8 Ale me pre tiro than rodňomas le Devles
a le Devleske diňomas miri veca.
- 9 Ov kerel ajse bare zazraki, save našti te achalol,
a ajci đivi, save pes na den aňi te zrachel.
- 10 Ov del o brišind pre phuv
a bičhavel o paňi pro mali;
- 11 olen, ko hine teledikhle, thovel pro učo than,
olen, ko hine andre žala, hazdel upre a
chraňinel.
- 12 Ov ničinel o plani le špekulantengre,
hoj lenge te na avel nič avri.
- 13 Zachudel le godaveren andre lengro
godaveripen,
avke e rada le previsarde manušengri sig
skončinel.
- 14 Dživese pre lende avel o kalipen
a pro dilos hmatinen le vastenca sar rači.
- 15 Ov zachraňinel le čore manušes le zorale
manušeskre vastendar
the le ostre lavendar andral leskro muj.
- 16 Avke hin le čore manušes e nađej
a le nalačipnaske hin phandlo o muj andre.
- 17 Bachtalo hin oda manuš, kas o Del karhinel!
Vašoda prile, te tut o Nekzoraleder bararel
avri.
- 18 Bo ov dukhavel, ale the sphandel o rani,
marel, ale leskre vasta the sastaren.
- 19 Andral o šov pharipena tut lela avri;
efta tut na dukhavana.
- 20 Andre bokh tut lela avri andral o meriben
a andro mariben andral e zor la šabłakri.
- 21 Aveha chraňimen la pletkošna čibatar
a na daraha tut le maribnastar, sar avela.

- 22 Asaha la pohromatar the la bokhatar
a na mušineha tut te daral aňi le dzive
džvirendar.
- 23 Bo pre tiri maľa na ena o bare bara
a o dziva džviri ena tuha andro smirom.
- 24 Džaneha, hoj tiro stanos hino chraňimen,
a sar predikheha tiro majetkos, nič tuke na
chibalňela.
- 25 Ela tut but čhave
a tire potomki ena ajci sar e čar pre maľa.
- 26 Andro hrobos džaha akor, sar tuke imar ela
but berša,
avke sar o pšeničakre snopi kidle upre pre
peskro časos.
- 27 Dikh, preskumindam oda a hin oda avke.
Šun a achaľuv oda prekal tiro lačo!"

6

Dujto vakeriben le Joboskro

- ¹ Akor o Job odphendā kada:
- ² „Joj, te odvažindehas savori miri žala,
te miro cerpišagos thodehas pre vaha,
³ ulahas oda phareder sar savori moroskri poši,
vašoda vakerav sig a na gondolinav, so
phenav.
- ⁴ Se hin andre ma o šipi le Nekzoraledereskre,
miro duchos pijel lengro jedos;
avle pre mande o strašna rani le Devleskrekre.
- ⁵ Či jojčinel o dzivo somaris, sar chal e zeleno
čar?
Abo o bikos akor, sar chal peskro chaben?

- 6 A ko rado chal o bilondo chaben?
Avke sar hin o jandruno bjelkos bi e chuf,
ajse hine tire lava, Elifazona.
- 7 Me man lendar na kamav aňi te chudel,
prekal mande hine sar musardo maro.
- 8 Te ča uľahas avke, sar mange žadinav,
te ča mange o Del kerdahas oda, so kamav:
- 9 Te le Devleske uľahas pre dzeka, hoj man te
rozpučinel,
te nacirdňahas peskro vast, hoj man te
murdarel!
- 10 Akor ulomas mek sikra poťešimen
a radišagostar podchučilomas, kajte man
hin bari dukh,
bo na zaprindom o lava le Sveteskre.
- 11 Nane man imar ajci zor, hoj mek šaj užarav!
Aňi ajci časos, hoj te likerav avri!
- 12 Se nane man baruňi zor
aňi miro telos nane zoralo sar bronzos.
- 13 Me mange imar na birinav te pomožinel
a nane ņiko, ko man šaj zachraňidahas!
- 14 Le manušeske, so cerpinel, majindahas o
prijatelis te presikavel o kamiben
the akor, sar preačilahas te daral le Nekzo-
ralederestar.
- 15 Ale pre tumende, mire phralale, pes našti te
mukel,
bo san sar o paňale droma, so šučon avri,
so našlon, sar na del o brišind.
- 16 San sar o paňa zamucimen le legoha
the le rozgele jiveha,

- 17 ale sar hin šukes, šučon avri,
a sar hin baro tačipen, našlon pal peskro
than.
- 18 O karavani oddžan pal peskre droma
a dochuden pes pre pušta, kaj meren;
- 19 o karavani andral e Tema roden o paňi
a o manuša andral e Šeba, so phiren
dromenca, pačan, hoj les arakhena,
- 20 ale ena pre ladž, bo pes mukenas pre ola paňa,
doavle ode a ačhile sklamimen.
- 21 Akana tumen mange san ajse sar ola paňale
droma,
dikhen pre miro strašno pharipen a daran
tumen.
- 22 Či me phendom: ‚De man vareso!‘?
Vaj: ‚Počinen vaš ma tumare
barvalipnastar!‘?
- 23 Abo: ‚Zachraňinen man le nepřijatelistar
a cinen man avri le nalačhe manušendar?
Na, na phendom!‘
- 24 Den man godi
a sikaven mange, so kerdom namištes,
a avava čhit!
- 25 Ó, sar dukhal, te vareko phenel o čačipen!
Ale so mange kamen te dokazinel tumare
lavenca?
- 26 Či tumenge gondolinen, hoj man šaj karhinen,
ale mire lava, o lava le manušeskre bi e
nadej, len sar e balvaj?
- 27 He, tumen čhidanas losoha mek the vaš e
širota
a kšeftindanas the tumare prijateľenca!

- 28 Ale akana, mangav tumen, dikhen pre ma!
 Či tumenge klamindomas andro jakha?
- 29 Preačhen! Ma vakeren oda, so nane čačo!
 Preačhen, bo džal pal miro spravodlišagos!
- 30 Či hin pre miri čhib o klamišagos?
 Či mire vušta na džanen, so hin lačo a so
 na?“

7

- 1 „Či nane le manušes pre phuv phari buči?
 Či nane leskre dživesa sar o dživesa le
 robotnikoskre?
- 2 Sar o otrokos, savo pes našti doužarel pro
 ciños,
 sar o robotnikos, savo užarel, kana les
 počinena,
- 3 avke me chudňom o zbitočna čhona
 a avle pre ma o phare rača.
- 4 Sar mange pašluvav, phenav: ‚Kana imar
 uščava upre?‘
 Ale e rat hiňi bari a prečhivkerav man dž
 tosara.
- 5 Miro telos hino učardo andre le kirmenca the
 le chrastenca;
 e cipa mange pukinel a kerel pes mange o
 phuma.
- 6 O dživesa mange pregele sigeder
 sar le tkačiske o kaštoro prekal o thava
 a preačhile bi e nađej.
- 7 Leper tuke, Devla, hoj miro džživipen hin ča
 balvajori;
 miri jakh imar šoha na dikhela o lačhipen.

- 8 Imar man na dikhela e jakh oleskri, ko pre ma dikhel.
Rodeha man, Devla, ale imar na avava.
- 9 Sar e chmara rozdžal a našlol,
avke na avel pale oda, ko džal tele andro hrobos.
- 10 Imar na avela pale andre peskro kher;
leskri famelija pre leste imar bisterela.
- 11 Vašoda na avava čhit;
vakerava, bo hin man dukh andro duchos;
sťažinava man, bo hin man pharipen andro jilo.
- 12 Či me som moros abo e moroskri obluda,
hoj pre ma thođal stražcas?
- 13 Phenav mange: ‚Pro hadžos mange ela lokeder,
andro soviben predžala miri dukh,‘
- 14 no the akor man tu daraves avri le sunenca
a des man o strašna videňja,
- 15 vašoda feder mange hin te tašlol;
feder te merel sar te dživel.
- 16 Imar man hin dos. The avke na dživava furt!
Muk man! Miro dživipen nane pre nisoste.
- 17 Ko hin o manuš, hoj tuke les avke važines
a hoj pre leste des ajso pozoris,
- 18 hoj ke leste aves sako tosara
a skušines les sako minuta?
- 19 Kana pre ma preačheha te dikhel?
Na domukes mange aňi te preliginel e šlina!
- 20 Te kerdomas binos, so tut kerdomas,
ó, tu, so dikhes pre savoreste, so keras?
Soske mandar kerdal tiro terčos?

Som tuke pro pharipen?
 21 Soske mange na odmukes miro binos
 a na prebačines miri vina?
 Bo maj pašlůvava andro prachos;
 tu man rodeha, ale imar na avava.“

8

Ešebno vakeriben le Bildadoskro

1 Akor o Bildad andral o Šuach odphenda
 kavke:

2 „Dži kana kavke vakereha?

Se tire lava hine ča sar e balvaj.

3 Či sudzinel o Del načáčipnaha?

Abo či previsarel o Nekzoraleder o
 spravodlišagos?

4 Tire čhave mušinde te kerel binos anglo Del,
 a vašoda len o Del marda, avke sar peske
 zaslužinde.

5 Ale te tu akana igen rodeha le Devles

a zorales tut mangeha ko Nekzoraleder,

6 te sal žužo the čačejileskro,

ta ov tuke pomožinela

a dela tuke pale tira famelija

a kerela, hoj tuke te džal savoro mištes.

7 Tiro barvalipen, so tut sas, dičhola ciknoro

angle oda barvalipen, so tut palis dela o Del.

8 Ča dophuč tut pal o manuša, so dživenas angle
 tute,

a dodžan tut, pre soste avle lengre dada.

9 Se amen sam ča idžeskre a na džanas nič,

bo amare dživesa pre phuv hine ča sar
 čiños.

- 10 Lendar šaj siklos.
On tuke phenena o lava, so len hin andro jile.
- 11 Či šaj barol e rastlina papirus ode, kaj nane močaris?
Šaj barol e trstina bi o pañi?
- 12 Mek sar barol a mek nane košimen,
ščol avri sigeder sar čar.
- 13 Avke doperena ola, ko bisteren pro Del;
e nađej ole manušengri, so pes na daran le Devlestar, našlola.
- 14 Oda, andre soste pačan, hin slaboro sar thav
a oda, pre soste pes muken, hin sar pavučina.
- 15 Te pes oprinena pre late,
či len birinela te likerel?
Chudena pes latar, ale na likerela avri.
- 16 O nalačo manuš hino sar e švižo rastlina pro
kham
a leskre konarica pes rozcirden pal cali
zahrada.
- 17 Leskre koreña pes prephanden le barenca;
roden peske than maškar o bara.
- 18 Ale sar ela avricirdlo pal peskro than,
oda than phenela: ‚Šoha kade na sas.‘
- 19 Dikh, kada hin savoro radišagos, so o nalačo
manuš predživel;
pre leskro than barona aver andral o pra-
chos.
- 20 He čačo, o Del na odčhivela le spravodlive
manušes,
no le nalache manušeske na podela o vast.

- 21 Ov tuke dela pale o asaben
a tu vičineha radišagostar.
22 Ale tire nepřijateľa ena urde andre ladž
a o stani le nalačengre našlona.“

9

Trito vakeriben le Joboskro

- 1 Avke o Job odphenda:
2 „He čačo, me džanav, hoj oda hin avke.
Ale sar šaj o manuš el spravodlivo anglo Del?
3 Te pes vareko kamlahas leha te kerel,
na odphendaahas leske aňi pre jekh otazka
ezerendar.
4 Ov hino godaver a igen zoralo.
Ko pes leske kana ačhada a obačila?
5 Ov čhalavel le verčenca
a on olestar aňi na džanen,
ov len previsarel andre peskri choli.
6 Ov razinel la phuvaha a čhalavel pes pal peskro
than,
kerel, hoj te razisaľon o slupi, so la likerem.
7 Prikazinel le khameske a o kham na avel avri;
phandel le čerčeňen andre, hoj te na
švicinen.
8 Ča ov korkoro nacirdel o ňebos
a phirel pal o moroskre vlni.
9 Ov stvorinda o čerčeňa o Baro verdan* the o
Orion,
o Plejadi† the o čerčeňa pro juhos.
10 Ov kerel igen bare veci, save pes na del te
achaľol,

* 9:9 E slovačiko čhib: Velký voz. † 9:9 Avke pes vičinel jekh skupina čerčeňa.

- o zazraki, save pes na del te zgenel.
- 11 Sar predžal pašal ma, me les na dikhav.
Sar man obdžal, me les na šunav.
- 12 Te peske vareso lel, ko les šaj zaachavel?
Ko leske phenela: ‚S'oda keres?‘
- 13 O Del na visarela het peskri choli.
Anglal leste bandile the ola, ko pomožinde
le Rachaboske‡.
- 14 Sar šaj man leha kerav?
Sar šaj arakhav o lava, hoj leske te
odphenav?
- 15 Kajte ulomas spravodlivo, na odphendomas
leske;
ča manglomas mire Sudcas, hoj man te del
milost.
- 16 Te vičindomas a ov odphendahas,
na pačav, hoj man šundahas avri.
- 17 Bo ov man marel la burkaha
a dothovel mange buter rani a nane soske.
- 18 Na domukel mange te dichinel,
pherdžarda miro dživipen le pharipnaha.
- 19 Šaj džav pre leste la zoraha? Se ov hino
nekozoraleder!
Šaj džav leha pro sudos? Ko les šaj vičinel,
hoj ode te avel?
- 20 Kajte ulomas spravodlivo,
miro muj man odsudzindahas;
kajte ulomas žužo,
sikadahhas, hoj som vinnovato.
- 21 Kajte som žužo,

‡ 9:13 E moroskri obluda abo o Egipt.

- na džal mange pal ma!
 O dživipen mange džungľol.
- 22 Hin mange sa jekh. Vašoda phendom:
 ‚Ov zničinel sodujen le ňevinnones the le
 nalačhes.‘
- 23 Sar anel e pohromaš jekhvareste o meriben,
 ov asal le pharipnastar, so avľa pro ňevinno
 manuš.
- 24 Sar e phuv hiňi diňi andro vasta le nalače
 manušeske,
 ov zakerel o jakha le sudcenge.
 Te na ov, ta akor ko?
- 25 Mire dživesa pregele sigeder sar o bežcos,
 denašle het a nič lačo na dikhle.
- 26 Pregele sar e lođa la trstínatar;
 sar o orlos, savo pes mukel tele te chudel le
 džvirocis.
- 27 Te mange phenava: ‚Bisterava pre miri žala,
 čerinava miro smutno muj a asava,‘
- 28 the avke man darav savore mire cer-
 pišagostar,
 bo džanav, hoj man na lela sar ňevinnones.
- 29 Te avava odsudzimen,
 ta akor zbitočne man trapinav?
- 30 Te man landardomas andro jiv
 a o vasta mange žužardomas le sapuňiha,
- 31 the avke man tašľarela andre melali chev
 a mek the mire gadenge avava džungalo.
- 32 Se ov nane manuš avke sar me, hoj leske te
 phenav:
 ‚Av džas pro sudos!‘

- 33 Te ulahas vareko, ko maškar amende roszud-
indahas,
kas ulahas zor upral amende
sodujdženende,
34 vareko, ko visardahas mandar le Devleskri
paca,
hoj man imar lestar te na darav!
35 Akor šaj vakerdomas a na mušindomas man
lestar te daral,
ale akana oda našti kerav.“

10

- 1 „Mira dušake džunglöl o dživipen.
Dava mandar avri savoro, so man trapinel,
andral o pharipen mira dušakro prevaker-
ava.
2 Phenava le Devleske: ‚Ma odsudzin man!
De mange te džanel, soske pre mande džas!‘
3 Mištes tuke hin te trapinel
a te odčhivel e buči, so kerđal tire vastenca?
Ale o plani le nalačhengre tuke hin pre
dzeka?
4 Či tut hin le manušeskre jakha?
Či dikhes avke sar amen?
5 Či hine tire dživesa sar o dživesa le
manušeskre?
Či hin tire berša sar o berša le muršeskre,
6 hoj kames pre ma te arakhel e vina
a rodes pre ma o binos?
7 Kajte džanes, hoj na som vinnovato
a hoj man ņiko našti cirdel avri tire vasten-
dar?
8 Tire vasta man kerde a sforminde.
A akana man kames calkom te zničinel?

- 9 Mangav tut, ma bister, hoj man kerdal čikatar.
Visareha man pale pro prachos?
- 10 Či man na čidat avri sar o thud
a zahustindal sar o ciral?
- 11 Urdal pre ma o mas the e cipa,
prephandlal mange o kokala le žilenca.
- 12 Tu man diñal dživipen
a presikadal mange tiro kamiben;
starinehas tut pal ma a likerehas miro
duchos.
- 13 Ale kada garuvehas andro jilo;
džanav, hoj kada tuke sas pre godi:
- 14 Tu ča užares, hoj te dikhes, či kerava binos,
a na mukes man bi o trestos.
- 15 Vigos mange, te som vinnovato!
Ale kajte ulomas spravodlivo,
a ni akor man naši lidžav upre,
bo e ladž man zalel andre
a som začido le pharipnaha!
- 16 Te man hazdav upre, aves pre ma sar levos
a pale man dukhaves tira strašna zoraha.
- 17 Ačhaves pre mande neve švedken a cholisašos
pre mande furt buter;
tire utoki pre ma aven jekh pal aver!
- 18 Akor soske man ilal avri andral o per mira
dake?
Šaj mušom ode a niško man na dikhlahas!
- 19 Ulomas avke, sar te šoha na ulomas;
andral o per ulomas preligendo andro hro-
bos.
- 20 Či man nane ča frima dživesa?
Vašoda preačh, muk man sikra te radisašol,

- 21 medik na džava andro svetos,
 kaj hin o kalipen the o čiňos le meribnaskro,
 khatar imar na avava pale;
- 22 medik na džava andro svetos,
 kaj hin igen baro kalipen,
 o nekbareder kalipen, kaj nane űisavo po-
 radkos,
 kaj mek the o űvetlos hin sar kalipen.“

11

Eűebno vakeriben le Cofaroskro

- 1 Pre oda o Cofar andral e Naama odphenda
 kayke:
- 2 „Či na kampil pre savore kala lava te odphenel?
 Muűinel le bebloűis furt te el čačipen?
- 3 Kerela tiro bebliűagos oda, hoj aver džene ena
 čhit?
 Či űiko tuke na priphenela, sar tuke keres
 pheras?
- 4 Bo phenda le Devleske:
 ‚Miro sikaviben hino bi e čiba
 a andre tire jakha som űužo.‘
- 5 Oj, ča te vakerđahas o Del,
 te otkerđahas peskre vuűta pre tu
- 6 a sikađahas tuke o garude godaveripena,
 bo o godaveripen űaj te dikhel pal o buter
 seri.
 Akor dikhlalas, hoj o Del tuke odmukla ajse bini,
 pal save aňi na džanehas.
- 7 Či űaj preskumines le Devles?
 Či űaj arakhes avri savoro prindžaripen pal
 o Nekzoraleder?

- 8 Se hino učeder sar o ņebos. Akor so šaj keres?
Hino teleder sar o Šeol*. Akor so šaj džanes?
- 9 Merinel buter sar e phuv
a hino buchleder sar o moros.
- 10 Te o Del avela a dela tut te phandel andre
a zvičinel a sudos, ko les šaj ačhavela?
- 11 Se ov džanel, save manuša hine falošna.
Sar dikhel lengro nalačhipen, či oda mukel
ča avke?
- 12 Ale o dilino manuš chudela godi ča akor,
sar le dzive somariske ulola manuš.
- 13 No, te tu phundraveha tiro jilo
a nacirdeha tire vasta ke leste,
- 14 te ela binos andre tire vasta a odčhiveha les,
te na domukeha o nalačhipen andre tiro
stanos,
- 15 akor bi e ladž šaj hazdeha upre tiro muj,
ačheha zoraes a na daraha tut.
- 16 Akor bistereha pre tiro trapišagos,
leperaha tuke pre leste sar pro paŋi, so
odčulila het.
- 17 A o dživipen švicinela buter sar o džives pro
dilos,
o kaŋipen ela sar o tosara.
- 18 Akor tu pačaha, bo ela tut nađeŋ,
aveha ochraŋimen a pašloha tuke andro
smirom.
- 19 Džaha tuke te pašlol a ņiko tut na daravela
avri;
but džene tuke kamena te el pre dzeka.

* 11:8 Oda hin o than, kaj hine o mule.

20 Ale o jakha le nalačhengre korisałona,
na ela len kaj te denašel
a lengri nađej ela ča o posledno dichos.“

12

Štarto vakeriben le Joboskro

- ¹ Avke o Job odphenda:
² „He, čačo tumen san spravna manuša
a o godaveripen merela avri tumenca!
³ Ale the me som ajs o godaver sar tumen,
ňisoha pal tumende na zaačhav.
Se sako džanel oda, so phenda.
⁴ Ačhilom mire prijateliske pro asaben,
kajte me som oda, ko vičinelas pro Del a
kaske ov odphenelas.
Som pro asaben,
kajte som spravodlivo a žužo.
⁵ Ola, kas nane pharipen,
tele dikhen andre peskri godi e bibach,
on peske gondolinen, hoj oda hin ča prekal ola,
kaske podžan o pindre.
⁶ O stani le zbujňikengre hine andro smirom,
ola, ko provokinen le Devles, dživen bi e dar
lengri zor hin o del, saves on lašaren.
⁷ Ale no ča phuč le džvireNDAR a sikavena tut,
le čiriklendar pro ņebos a phenena tuke,
⁸ abo vaker la phuvaha a dela tut godi,
o ribi andro moros tuke oda dena te džanel.
⁹ Ko kale savoreNDAR na džanlahas,
hoj oda kerđa o vast le RAJESKRO?

- 10 Andre leskro vast hin o dživipen savorengro,
so dživen,
the o dichos savore manušengro.
- 11 Či o kan na skušinel o lava,
avke sar e čhib koštolinel o chaben?
- 12 Či o godaveripen hin maškar o phure?
Či o baro dživipen šaj del e godi?
- 13 Ča le Devles hin godi the zor,
e rada the o godaveripen hin leskre.
- 14 Se oda, so ov čhivel tele, pes imar na del te
ačhavel pale upre.
Kas ov phandel andre, oles pes imar na del
te premukel.
- 15 Sar ov zaačhavel o brišind, hin šukiben,
a sar mukel avri o bare paña, zničinel e
phuv.
- 16 Les hin zor the sasti godi.
Leskro hin oda, ko klaminel, the oda, ko hino
klamimen.
- 17 Le radcendar lel e sasti godi*
a le sudcendar kerel dilinen.
- 18 Pal o kraľa čhivel tele o kralika ruča
a urel pre lende o gada le otrokengre.
- 19 Le rašajendar lel e služba
a le zorale manušendar e zor.
- 20 Ňemisarel olen, pre kaste pes o manuša
muken,
a le phure manušenge lel e lači godi.
- 21 Kerel, hoj o raja te aven teledikhle,
a slabisarel e zor le vladcenge†.

* **12:17** E hebrejiko čhib: mukel te phirel pindrangen † **12:21**
E hebrejiko čhib: pomukel o sirimos le zorallenge

- 22 Otkerel o garude veci andral o kalipen
a anel o ciños le meribnaskro pro švetlos.
- 23 Del, hoj o narodi te baron a te zoraŕon;
zničinel le naroden a domarel len.
- 24 Le vodcendar, so lidžan o narodi pre phuv,
kerel dilinen;
mukel len te bludzinel pal e pušta, kaj nane
droma.
- 25 On hmatinen andro kalipen, kaj nane švetlos,
a ov kerel, hoj te bludzinen sar mate.“

13

- 1 „Savoro, so tumen dikhl'an, dikhl'om the me,
savoro, so tumen šund'an, šund'om the me a
achalil'om oleske.
- 2 Savoro, so tumen džan'en, džan'av the me,
ňisoha pal tumende na zaačhav.
- 3 Ale me vakerava le Nekzoraleder Devleha
a kamav te sikavel miro čačipen anglo Del.
- 4 No tumen man melaren le klamišagoha.
Tumen nalače doktorale!
- 5 Joj, te ul'anas čhit,
akor ul'anas god'aver!
- 6 No ča šunen man avri, so phenav,
a dikhen, sar man obraňinava.
- 7 Či kamen te vakerel o klamišagi, hoj te zaačhen
vaš o Del?
Kamen te klaminel leske pro lačo?
- 8 Kamen vaš leske te rušel?
Chuden paš o Del?
- 9 Doperena mištes, te tumen preskuminela?
Kamen les te klaminel, avke sar klaminen le
manušes?
- 10 Čačes tumen pokarhinela,

- te počoral chudena paš leste.
- 11 Či tumen na daran leskra slavatar
a na avel pre tumende lestar e dar?
- 12 Tumare godaver lava hine sar o prachos
andral o bov;
o lava, savenca tumen brañinen, hine slaba
sar čik.
- 13 Akana sikra čhiten, muken man te vakerel,
a mi ačhel pes mange, so kamel!
- 14 Som pripravimen pre savoreste,
the te del miro dživipen!
- 15 Kajte man murdarela, me man the avke mukav
pre leste
a obrañinava mire droma angle leste.
- 16 The oda ela miri zachrana,
bo ñisavo bijedevleskro manuš anglal leste
na avela.
- 17 Šunen mištes, so phenav;
mire lava tumenge mi džan andro kana!
- 18 Akana som pripravimen man te brañinel,
džanav, hoj man ela čačipen.
- 19 Kamel pes manca vareko te kerel?
Te he, avava čhit a merava.
- 20 Ča duj veci mange ker, Devla,
a me man tuke na garuvava:
- 21 Odle mandar tiro vast
a preačh man te daravel tira daraha!
- 22 Paľis vičin a me man dava anglal,
abo me chudava te vakerel a tu mange
odpheneha.
- 23 Keci kerdom nalačhipen the bini?

- Sikav mange miri vzbura the miro binos.
- 24 Soske garuves o muj
a likereres man neprijateljiske?
- 25 Trapineha e prajta odphurdli la balvajatar?
Džaha pro šuko phus?
- 26 Bo zapisines tuke andre o nalače veci pre
mande
a des mange te skidel upre mire
terņipnaskre bini.
- 27 Phandes mange o pindre andro kaštune
kligina;
pozorines savore mire droma
a poznačines o stopi, khatar phirenas mire
pindre,
- 28 a vašoda mange rozperel o telos sar vareso
kirno,
sar o gada, save chal o mołos.“

14

- 1 „Dojekh manuš* dživel ča sikra
a hin les pherdo pharipen.
- 2 Kvitņisalol sar e kvitka a šučol avri,
našlol sar o čiños a na likerel avri.
- 3 A tu, Devla, dikhes pre kajso manuš?
Anes les anglal tu pro sudos?
- 4 Ko šaj kerel le nažuže manušestar žužo
manuš?
Ņiko!
- 5 Le manušeske hin dine leskre dživesa
a tu rachines leskre čhona,
tu leske thodal o hraņici, save našti predžal.
- 6 Ma dih pre leste, de leske te odpočovinel,

* 14:1 E hebrejiko čhib: o manuš, savo uliņa la džuvļatar

medik leske na predžala o džives sar le
robotňikoske, savo kerel e phari buči.

- 7 Se the le stromos hin nađej,
te les čhinenena tele, barola pale
a leskro nevo konaris zoraľola.
- 8 Kajte leskro koreňis phurola andre phuv
a leskro kmeňos merela andro prachos,
- 9 soča voňinela o paňi, takoj pučinelena avri
a mukela o konara sar e nevi rastlina.
- 10 Ale sar merel o manuš, ačhel te pašľol;
phurdel avri peskro dichos, a kaj hino?
- 11 Avke sar o paňi našľol andral o jazeros,
sar o paňi andre jarka cikňol a šučol avri,
- 12 avke the o manuš, te peske pašľila, imar na
uštela.
- Medik likerela o ňebos,
o manuša pes na prekerena
a andral peskro soviben na uštena.
- 13 Joj, te man garuđalas andro šeol
a mukľalas man ode, medik tut na
pregelahas e choli!
- Ó, te man diňalas varesavo časos
a palis tuke pre ma leperđalas.
- 14 Te varesavo manuš merel, či obdživela pale?
Sako džives andre miri phari služba užarav,
kana imar oda predžala!
- 15 Akor tu vičindđalas a me man tuke diňomas
angľal;
igen kamľalas le manušes, saves kerđal le
vastenca.
- 16 Bo akor pozorindđalas mire kroki,
ale na rachindđalas mange o bini.

- 17 Mire bini zakerďalas† andre andro gono
a mire nalačhipena učhardaldas andre.
- 18 Ale avke sar o verchos rozperel a krušisaľol,
sar pes e skala čhalavel pal peskro than,
- 19 avke tu zničines le manuškri naďej;
avke sar o paňi rozphagerel o bara
a sar o zorale prudi len peha e phuv.
- 20 Domareha les jekhvar a pro furt a mušinel te
džal;
čerineha leskro muj a bičhaveha les het.
- 21 Te ela leskre čhaven pačiv, na dodžanela pes
oda;
te ena teledikhle, na džanela nič.
- 22 Šunel e dukh ča pre peskro telos
a hin les žala ča vaš peske korkoreske.“

15

Dujto vakeriben le Elifazoskro

- 1 Avke o Elifaz andral o Teman odphenda kada:
2 „O godaver manuš na odphendahas kajse
balvajakre lavenca!
Le tate luftostar na čalilahas avke sar tu!
- 3 Ov na rušlahas vaš peske kajse chocsave
vakeribnaha,
le lavenca, so nane pre chasna!
- 4 Se tu keres, hoj pes ňiko te na daral le Devlestar,
a braňines le modľitbenge anglo Del!
- 5 Bo tiro binos sikavel tire vušten, so te vakerel;
kides tuke avri e čhib le špekulantengri.
- 6 Tiro muj tut odsudzinel, na me;

† 14:17 E hebrejiko čhib: zapečafindaldas

tire vušta vakeren pre tute.

- 7 Či sal tu ešebno manuš, so uliła?
Či salas sigeder sar o verchi?
- 8 Či tu šunehas, sar o Del savoro plañinelas?
So, ča tut hin godi savore manušendar?
- 9 So ajsa džanes, so amen na džanas?
So achalos feder sar amen?
- 10 Maškar amende hin the šiva balengre the
phure manuša,
save hine phureder sar tiro dad.
- 11 Či frima tuke hin le Devleskro pošešnje
abo o lav vakerdo ke tute šukares?
- 12 Soske tut odcirdel tiro jilo?
Soske tire jakha blištisalón akor,
13 sar visares tiri cholí pro Del
a mukes avri andral o muj kajse lava?
- 14 Ńisavo manuš nane bi o binos.
Sar šaj vareko, ko uliła prekal e džuvli, ułol
spravodlivo?
- 15 Se dikh, o Del pes na mukel aňi pre peskre
aňjela*
a mek aňi o ņebos nane žužo andre leskre
jakha!
- 16 Ta akor keci buter o džungalo the previsardo
manuš,
savo pijel o nalačhipen sar o paňi!?
- 17 Sikavava tut, ča šun man avri

* 15:15 E hebrejiko čhib: sveta manuša

- a vakerava tuke pal oda, so dikhľom,
18 pal oda, so phende o godaver manuša,
a na garude andre oda, so priile peskre
dadendar.
- 19 Ča lenge sas diňi kadi phuv
a o cudzinci ode na dživenas, hoj len te
odlen le Devlestar.
- 20 O nalačo manuš cerpinel calo dživipen,
savore berša, so hine pripravimen prekal o
bijileskre manuša.
- 21 O darandutno hangos šundol andre leskre
kana;
akor, sar hin smirom, avela pre leste o
živaňis.
- 22 Ov na pačal, hoj denašela andral o kalipen;
hino dino la šablake.
- 23 Ča pes tulinel – hino le supengro chaben.
Ov džanel, hoj o džives le kalipnaskro leske
hin pripravimen.
- 24 O pharipen the o cerpišagos les daraven avri
avke sar o kralis pripravimen pro mariben,
- 25 bo hazdel o vast pro zoralo Del
a kerel pes muršeske pro Nekzoraleder.
- 26 Džal pre leste zacatones
a demel les le zorale štitoha.
- 27 Vašoda, hoj prikidňa andro muj le žirostar
a thuliľa andro per,
- 28 bešela andro rozburimen fori,
andro khera, kaj ňiko na bešel,
save sas pripravimen, hoj len te čhiven tele.
- 29 Na barvaľola a leskro barvaľipen na ačhela,
aňi leskro majetkos na rozbarola pre phuv.

- 30 Na denašela le kalipnaske,
 ela sar stromos, saveske e jag labarela o
 konara,
 o dichos andral le Devleskro muj les
 zničinel.
- 31 Te na peha thovel avri oleha,
 hoj pes mukel pre oda, so na mol nič,
 bo leskri odmena ela pre nisoste.
- 32 Sigeder, sar avela leskro časos, šučola avri
 a leskre konara imar na kvitňisalona,
- 33 sar o viňičis, so čhivel tele peskro hroznos
 akor, sar mek nane lačo,
 sar e oliva, savi pal peste čhivel tele o kvitki.
- 34 Bo le nalače dženen na ela nisave čhave
 a e jag chala o khera le interesareng.
- 35 Ločhona o pharipen a ulola lenge o
 nalačhipen;
 andro jilo len hin ča o klamišagos.“

16

Pandžto vakeriben le Joboskro

- 1 Avke o Job odphenda kada:
- 2 „Imar but kajse lava šundom!
 Ńiko tumendar man na džanel te potešinel,
 keren mange ča pharipen.
- 3 Na preacheha te vakerel kala balvajakre lava?
 Sostar tuke nane mištes, hoj tut des anglal?
- 4 Te tumen ulanas pre miro than,
 the me džanlomas te vakerel avke sar tu-
 men;
 the me tumen šaj začidomas le lavenca
 a kerdomas le šereha upral tumende.
- 5 Ale me tumen diňomas zor le lavenca

a mire vuštenca vakerdomas, hoj tumen te
šunen feder.

- 6 No sar vakerav, miri dukh na preačhel;
sar som čhit, na džal mandar het.
- 7 Čačes, Devla, akana man calkom strapindal
avri;
zničindal savoredženen andre miro kher.
- 8 Šučardal man avri*,
a vašoda pes dičhol le manušenge, hoj som
binošno;
na ačhila mandar ča e cipa the o kokala
a the oda svedčinel pre ma.
- 9 Le Devleskri cholli man rozčhingerel a džal pre
mande;
randel pre mande le dandenca,
zadikhel pes pre ma le jakhenca sar miro
ňeprijateľis.
- 10 O manuša pre ma bares phundrade peskre
muja,
asabnaha man marenas pal o čhama sar
varekas, ko lenge džunglöl,
a zgele pes jekhetane pre mande.
- 11 O Del man diňa le binošne manušeske
a čhida man andro vasta le naláčheske.
- 12 Dživavas mange andro smirom, ale ov manca
razinda,
chudňa man la meňatar a phagerđa man
pro kotora.
Kerđa peske mandar terčos;
- 13 mukel pre ma peskre šipi pal savore seri,
predemel mire ľadvini a nane leske pharo;

* 16:8 Abo: zailal man

- miri žlča andral e pečinka čhivel avri pre phuv.
- 14 Dukhavel man jekh pal aver;
mukel pes pre ma sar o maribnaskro murš.
- 15 Sidom mange o gada le gonestar,
urdom man andre
a bešav bi e zor andro prachos.
- 16 Le rovibnastar mange lolila o muj avri
a tel o jakha man hin kale kruhi†,
- 17 kajte pre mire vasta nane o mariben
a miri modlitba hiñi žuži.
- 18 Ó, phuvije, ma učhar andre miro rat,
ma domuk, hoj te preačhel te vičinel vaš ma!
- 19 No dikh, the akana hino miro švedkos andro
ňebos;
učes pro ñebos hino oda, ko vaš ma zaačhel.
- 20 Miro obhajcas hino miro prijatelis‡ akor,
sar mire jakhendar čulan o apsa anglo Del.
- 21 Ov pes mangel le Devleske vaš o manuš,
avke sar vareko pes mangel vaš peskro
prijatelis.
- 22 Se na predžana but berša
a džava pro drom, pal savo imar na avava
pale.“

17

- 1 „Miro duchos hino igen zničimen,
mire dživesa murdañile andre,

† 16:16 E hebrejiko čhib: o čiños le meribnaskro ‡ 16:20 Abo: mire prijatela peske mandar asan

- užarel man o hrobos.
- ² Pašal mande hin ča ola, ko mandar asan,
a me dikhav, sar pre mande džan.
- ³ Devla, počin vaš ma e zaloha, hoj man te
premuken!
Se ko aver pes vaš ma zaručindahas?
- ⁴ Vašoda, hoj tu lenge zakerdal andre o goda, hoj
te na achalon,
ma domuk, hoj mange te radisalon.
- ⁵ Vakerel pes: Te vareko vaš o love del andre
peskre prijatelēn,
o jakha leskre čhavengre korisalona.
- ⁶ No akana o Del visarda oda vakeriben pre
mande anglo manuša;
som oda, kaske čhungaren andro muj.
- ⁷ Se o jakha mange slabisalile le rovibnastar;
o vasta the o pindre mande hin šukore sar
ciños.
- ⁸ Ola, ko pestar keren spravodliva, predaran
a o ņevinna man odsudzinen sar bijede-
vleskres.
- ⁹ No o spravodlivo pes likerel peskre dromestar
a oda, kas hin žuže vasta, ačhela furt
zoraleder.
- ¹⁰ Ale te savore avlanas a ačhilanas angle ma,
na arakhłomas aňi jekhe godaveres maškar
tumende.
- ¹¹ Mire dživesa pregele, mire plani rozpele,
a mek the oda, so kamavas andro jilo.
- ¹² Mire prijateľa phenen pre rat, hoj oda hin
džives;
phenen: ‚O švetlos hino pašes, kajte hin
kalipen.‘

- 13 Te miri nađej hin a o Œeol,
te mange laharava o hadžos andro kalipen,
14 te phenava le hroboske: ‚Tu sal miro dad!‘
a le kirmenge: ‚Miri daj‘ abo ‚miri pheň‘,
15 ta akor kaj hiňi miri nađej?
Dikhel la mek vareko?
16 Dala manca tele andro brani le Œeoloskre the
miri nađej?
Daha jekhetane tele andro prachos?“

18

Dujto vakeriben le Bildadoskro

- 1 Akor o Bildad andral o Œuach odphenda kada:
2 „Kana imar preahena te vakerel?
Chuden godi, a palis vakeraha!
3 Soske amen len sar dobitkos?
Soske sam andre tumare jakha diline*?
4 i vaŒ tuke, so tut korkoro dukhaves tira
cholaha,
ela e phuv zamukli?
Abo i pes e skala halavela pal peskro than?
5 Le nalačhe manuŒeske o Œvetlos murdaola
andre
a o plameňis leskra jagakro preahela te
labol.
6 Andre leskro stanos o Œvetlos kalola
a e momeli paŒ leste labola avri.
7 Leskre kroki sas zorale, ale slabisałona;
perela pro plani, save ov korkoro kerda.
8 Bo leskre pindre les cirden andre sita
a uŒtarel pre pasca.

* **18:3** E hebrejiko hib: naue

- 9 Zachudel leske e peta,
e slučka les zacirdel zorales.
- 10 O lanos hino leske garudo pre phuv
a pro chodňikos hiňi thodi e pasca.
- 11 Pal dojekh sera pre leste avel e dar,
džal pal leste pre dojekh krokos.
- 12 Leskri zor slabisaľol bokhatar
a furt pal leste phirel e bibach.
- 13 O nasvaliben leske chal tele e cipa;
o nekgoroder meribnaskro nasvaliben
chal tele leskre vasta the pindre.
- 14 Cirdena les avri andral leskro stanos, pre savo
pes mukelas,
a anena les andre nekbareder dar.
- 15 Leskro stanos labol avri;
e sira pes čhivel ode, kaj bešelas.
- 16 O koreňa telal leske kirňona
a o konara upral leske šučona avri.
- 17 Pre phuv pes pre leste bisterela
a ňiko peske pre leskro nav na leperela.
- 18 Čhivena les avri andral o švetlos andro
kalipen;
tradena les avri andral o svetos.
- 19 Na ela les potomki,
ňisave čhave maškar peskre manuša;
ňiko, ko predžidiľahas ode, kaj bešelas.
- 20 Andre leskro bibachtalo džives o manuša pal
o zapados predarana
a pro vichodos izdrana daratar.
- 21 He čačo, avke oda hin le kherenca,
kaj bešen o nalače manuša;
kajso hin o koňec olengro,
ko na prindžaren le Devles.“

19

Šovto vakeriben le Joboskro

- ¹ Avke o Job odphenda:
- ² „Dži kana man trapinena
a marena tele le lavenca?
- ³ Oda imar hin deštovar, so mange kerđan ladž;
dukhaven man a na ladžan tumen!
- ⁴ Kajte oda ulahas čačo, hoj kerđom vareso
nalačo,
oda ča dukhadomas man.
- ⁵ Te tumenge gondolinen, hoj san feder sar me,
a te len miro pharipen sar znakos, so sikavel
miri vina,
- ⁶ akor džanen, hoj oda o Del kada kerđa.
Ov mange nacirdña e pasca a chudña man
andre.

- ⁷ Se sar me vičinav: ‚Pomožinen mange!‘
ňiko pes ke ma na del anglal;
mangav mange e pomoca,
ale ňiko ke ma nane spravodlivo.
- ⁸ O Del mange začidã o drom, našti predžav;
o chodňiki mange garudã andro kalipen.
- ⁹ Čidã pal ma tele miri slava
a ilã mange tele e koruna pal o šero.
- ¹⁰ Pal savore seri man visarel tele, medik na
merava;
cirdña avri miri nađej sar stromos.
- ¹¹ Leskri choli pre ma rozlabila,
rachinel man sar peskre ňeprijatelis.
- ¹² Leskre slugada pre ma avle,
kerde peske drom, hoj pes te dochuden ke
mande,

a rozthode o taboris pašal miro stanos.

- 13 Mire phralen mandar iła het
a ačhilom cudzo olenge, ko man džanen.
- 14 Miri famelija man omukla
a mire prijateľa pre ma bisterde.
- 15 O hosci andre miro kher the mire služki man
len sar cudzincos;
ačhilom cudzo andre lengre jakha.
- 16 Vičinav pre miro otrokos,
ale ov mange na odphenel;
mušinav man leske igen te mangel,
hoj mange te pomožinel.
- 17 Miri romňi našti avri ačhel miro dichos
a džungľuvav mire phralenge.
- 18 Mek the o čhavore man tele dikhen;
soča uštav, imar pre ma vakeren.
- 19 Džungľuvav savore mire lačhe kamaratenge,
ola, kas kamavas, pes visarde pre mande.
- 20 Nane pre ma ča e cipa the o kokala,
ča ajci so predžidiľom.
- 21 Aven ke ma jileskre, prijateľale mire, aven
jileskre!
Bo o Del man marda peskre vasteha!
- 22 Soske pre ma džan avke sar o Del?
Či man imar na zachalan dos?
- 23 Oj, te pes mire lava pisindehas andre,
oj, te pes dochudlehas andro zvitkos,
- 24 te ulehas avrirandle andro bar le trastune
sekačiha
a začhide le tate olovoha pro furt.

- 25 Me džanav, hoj miro Vikupitelis dživel
a pro koñec vaš ma zaachela pre phuv!
- 26 Dikhava le Devles andre miro telos the akor,
sar ela miri cipa zničimen;
- 27 me les dikhava mire jakhenca – me a na vareko
aver.
Miro jilo pal oda igen džal!
- 28 Te tumen phenena: ‚Sar šaj mek pre leste
džas?
Se o koreñis le problemskro hin andre
leste!‘
- 29 Daran tumen la šablatar!
Bo e šabla hiñi e choli le Devleskri pro
nalačhipen,
hoj te džanen, hoj hin vareko, ko sudzinel!“

20

Dujto vakeriben le Cofaroskro

- 1 Akor o Cofar andral e Naama odphenda kada:
2 „Mire gondolišagi man ispiden te odphenel,
bo o jilo andre ma previsałol.
- 3 Sar šunav o dopheñiben, so mange kerel ladž,
akor miri godi sidarel te odphenel.
- 4 Se džanes, hoj kada hin imar čirlastar,
kanastar hine o manuša pre phuv,
- 5 hoj o radišagos le nalače manušengro na
líkerel but
a o bijedevleskro thovel baripen ča sikra.
- 6 Kajte leskro baripen džal upre džı o ñebos
a leskro šero dochudel džı o chmari,
- 7 ela odphurdlo het pro furt avke sar prachos.
Ola, ko les džanenas, phenena: ‚Kaj hino?‘

- 8 Odľecinela sar o suno a buter les na arakhena;
našľola sar o videňje rači.
- 9 Odi jakh, so les dikhelas, les imar na dikhela,
oda than, kaj bešelas, les imar na dikhela.
- 10 Leskre čhave dena pale oda, so ile le čore
manušenge;
peskre vastenca anela pale peskro bar-
valipen.
- 11 Leskri terňipnaskri zor, so pherdžarelas
leskre kokala,
leha pašľola andro prachos.
- 12 Leske hin o nalačhipen gulo andro muj,
a garuvel les tel e čhib;
- 13 ov pes cirdel pal leste a na omukel les;
ľikerel les andro vušta, hoj peske les te
uživinel avri.
- 14 No, jekhvar pes leske o nalačhipen visarela pro
kirkiben andre džombra;
ela andre leste sar o jedos ľa kobrakro.
- 15 O barvalipen, so chaľa, čhandela avri;
o Del leske les čhivela avri andral o per.
- 16 Pijela o jedos ľa kobrakro;
danderela les e zmija a merela.
- 17 Imar na dikhela pro prudi le paňeskre
aňi pro potoki, sar čľan o thud the o medos.
- 18 Mušinelate del pale oda, so peske dochudňa,
a na chala olestar;
na ela les radišagos olestar, so zarodňa.
- 19 Bo trapinelas le čoren a na pomožindľa lenge;
zailľa o kher, savo ov na ačhaďa.
- 20 Vašoda, hoj na džanel, kana les hin dos,

- našči pes zachrañinela peskre barvalipnaha.
- 21 Sar ov chal, nič pal leste na ačhel,
vašoda leskri bach na likerela furt.
- 22 Sar ela igen barvalo,
jekhvareste pre leste avela o pharipen;
demela pre leste pal savore seri.
- 23 Sar peske pherdžarela e džombra,
o Del pre leste bičavela peskri cholì sar jag
a začivela les laha akor, sar chala.
- 24 Te denašela la trastuña šablatar,
predemela les o bronzuno šipos.
- 25 Cirdela les avri andral o dumo,
o blištaco špicos leske predžala prekal e
pečinka,
vašoda pre leste avela bari dar!
- 26 Savoro leskro barvalipen ela zničimen,
chala les e jag, so na sas zathodi le
manušestar,
a zlabarela savoren, ko mek ačhiła andre
leskro stanos.
- 27 O ñebos anela avri leskri vina
a e phuv pes ačhavela pre leste.
- 28 Savoro leskro barvalipen ela ligendo het,
andre oda džives, sar o RAJ čivela avri
peskri cholì, našlola het.
- 29 Kajso koñec užarel le nalačhe manušes,
kajso dedictvos chudena le Devlestar.“

21

Eftato vakeriben le Joboskro

- ¹ Avke o Job odphenda kada:
² „Šunen mištes mire lava,

- bo oleha man pošešinena!
3 Likeren avri, medik dovakerava!
Sar me dovakerava, palis mandar šaj keren
pheras!
- 4 Či man sťažinav le manušenge?
Te na, akor soske te likerav avri?
5 Se dikhen pre ma, či na čudalinen tumen?
Či na thoven tumenge o vasta pro muj?
6 Sar gondolinav pre oda, so pes mange ačhila,
darav man;
izdral pre ma calo telos.
7 Soske o nalače manuša dživen,
phuron a barol lenge e zor?
8 On dikhen peskre čhaven te barol a te bešel paš
lende;
dikhen te barol le čhavengre čhaven.
9 Andre lengre khera hin o smirom a nane ode
dar;
e palica le Devleskri len na marel.
10 Lengre biki mištes khabňaren;
lengre gurunňa ačhen khabne a na oddžal
lengre.
11 Peskre muršoren muken avri te bavinel pes
sar bakroren;
lengre čhavore peske radišagostar khelen a
čučkeren.
12 Gilaven le bašavibnaha pre čerkutka the pre
harfa
a radisaŕon, sar bašaven pre flauta.
13 Peskre dživesa predživen andro lačhipen
a džan tele andro Šeol bi o pharipen.
14 No le Devleske phende: „Dža amendar het!

- Na kamas te prindžarel tire droma!
15 Ko hin o Nekzoraleder, hoj leske te služinas?
So amen hin olestar, hoj pes ke leste
modlinaha?’
16 On peske gondolinen, hoj lengri bach hin
andre lengre vasta,
ale me na prilav kajso gondolišagos!
- 17 Murdalila varekana andre o švetlos le
nalačhengro?
Avla pre lende varekana e bibach?
Dukhada len varekana o Del peskra
cholaha?
18 Sas varekana sar o phus, savo odphurdla e
balvaj?
Abo sar e šuki čar, savi ila e burka?
19 Tumen phenen, hoj vaš o bini le dadeskre
marel o Del le čhaven.
Ale o Del mi marel le binošnen vaš lengre
bini, hoj te džanen, sar oda hin.
20 Mi dikhen pre peskre jakha, sar ena zničimen,
a mi pijen andral e kuči la cholakri le
Nekzoraleder Devleskri!
21 Se savo manuš, sar merela, gondolinela pre
peskre čhave, so ačhena pal leste,
te leskre čhona preačhena sigeder?
- 22 Či šaj vareko sikavel le Devles,
te ov hin oda, ko sudzinel ole nekbarederen?
23 Vareko hino zoralo dži o meriben,
pal nisoste pes na daral a hin les smirom;
24 leskro telos hino sasto
a leskre kokala hine šviža.
25 Aver dženo merel bara dukhaha andro jilo

- a šoha peske na uživinda o lačhipen.
- 26 No sodujdžene pašlona andro prachos,
kaj len zaučharena andre o kirme.
- 27 Dikh, me džanav, so tumen gondolinen,
the tumare nalače plani, so mange kamen
te kerel,
- 28 bo phenen: ‚Kaj hin o kher ole bare
manušeskro?
Kaj hin o stanos, andre savo bešen o nalače
manuša?‘
- 29 Či tumen šoha na phučlan olendar, ko phiren
pal o svetos?
Na pačandilan oleske, so tumenge phende -
- 30 hoj o nalačo na cerpinel andro bibachtalo
džives,
hoj andre oda džives, sar avel e choli le
Devleskri, hino zachrañimen?
- 31 Ńiko leske na phenel andro jakha, sar pes
líkerelas.
Ńiko leske na visarel pale vaš oda, so kerđa.
- 32 Lidžan les andro hrobos,
savo o manuša mištes stražinen.
- 33 Ajci but džene pal leste avle pro pohrebos,
hoj pes len na del aňi te zrachel,
a mištes leske hin andre čik andro hrobos.
- 34 Akor sar man šaj potešinen kajse diline
lavenca?
Savoro, so mange odphenen, hin ča
klamišagos!“

22

Trito vakeriben le Elifazoskro

- ¹ Akor o Elifaz andral o Teman odphendā kada:
² „Šaj anel o manuš le Devleske chasna?
Se o godaver manuš kerel chasna ča peske,
a na le Devleske.
³ Či hin le Nekzoralederēs vareso olestar,
hoj sal spravodlivo?
Abo hin les vareso olestar,
hoj džives žužes?
⁴ Či tuke dovakerel vaš oda, hoj tut lestar daras?
Či vaš oda tut sudzinel?
⁵ Či na vaš oda, hoj tiro nalačhipen hino baro
a tire bini šoha na preačhen?

⁶ Bo tire phralendar lehas vaš ņisoske e zaloha
a mukehas len langēn bi o gada.
⁷ Na dehas te pijel paŋi oles, kas smadzinelas,
oles, ko sas bokhalo, na dehas te chal maro.
⁸ Salas zoralo manuš a e phuv sas tiri,
bešehas ode a salas baro manuš,
⁹ ale bičhavehas le vdoven het, na dehas len nič
a trapinehas le široten.
¹⁰ Vašoda hin všadzik pašal tu o pasci
a jekhwareste pre tu avel e bari dar,
¹¹ abo ajso kalipen, hoj na dikhes,
vašoda e potopa tut zaučharel andre.

¹² Či nane o Del upre pro nekučeder ņebos?
Dikh, sar hino upral o nekučeder čercheňa,
kajte hine avke učes!
¹³ Ale tu phenes: „So o Del džanel?

- Či šaj sudzinel prekal o kale chmari?
14 O chmari les garuven andre,
sar peske phirel pal o ňebos,
vašoda na dikhel.’
- 15 Kames tut te zlikerel le phurikane dromendar,
pal save phirenas o nalače manuša?
- 16 On mule sigeder, sar sas lengro časos,
jekhvareste avke sar o kher, saves lel e
potopa le zakladenca.
- 17 Le Devleske phenen: ‚Dža amendar het!
So amen šaj kerel o Nekzoraleder?’
- 18 Ale o Del lenge the avke pherdžarđa o khera
le lače vecenca.
No me na achaľuvav o gondolišagos le
nalačhengro!
- 19 O spravodľiva dikhena lengro koŋec a
radisaľona;
o ňevinna lendar asana:
- 20 ‚Čačes hine amare ňeprijateľa zničimen
a savoro, so pal lende ačhiľa, zlabiľa andre
jag.’
- 21 Odmang tut le Devleske a ela tut smirom;
avke pre tu avela o požehnaŋje.
- 22 Prile o sikaviben andral leskro muj
a le tuke andro jilo leskre lava.
- 23 Dikh, te aveha pale ko Nekzoraleder, ačhavela
tut pale pro pindre.
Le avri o nalačhipen andral tiro stanos,
- 24 čhiv tutar het o somnakaj andro prachos,
o somnakaj andral o Ofir maškar o bara
andre jarka,

- 25 akor ela o Nekzoraleder tiro somnakaj
the tiro nekvzacneder rup.
- 26 Pališ radisaŀoha le Nekzoraleder Devlestar
a šaj hazdeha upre tiro muj ko Del.
- 27 Mangeha les a ov tut šunela avri;
a dolikereha o lav, so les diňal.
- 28 So tuke kideha avri, oda pes ačhela,
a pre tire droma švicinela o švetlos.
- 29 Sar o manuša ena pokorimen dži tele
a tu phenaha: ‚Hazde len upre!‘
akor o Del zachraňinela olen, ko hine strapi-
men!
- 30 Ov cirdela avri the oles, ko nane bi e vina,
a ela zachraňimen vašoda, hoj tire vasta
hine žuže.“

23

Ochtoto vakeriben le Joboskro

- 1 Akor o Job odphenda kada:
- 2 „The adadžives man igen sťažinav a vakerav
pro Del.
Stukinav dukhatar, no leskro zoralo vast
man furt marel.
- 3 Oj, te ča džanŀomas, kaj les te rodel;
te šaj gelomas dži ke leste khere!
- 4 Andomas leske avri miri veca
a phendomas leske pherdo lava pre miri
obrana.
- 5 Akor man dodžanŀomas, so mange
odphendaahas,
a achaliŀomas, so mange phendaahas.
- 6 Či pre mande chučilahas avri caŀa peskra
zoraha?

- Na! Ov man šundahas avri.
 7 Ode paš leste o čačo manuš šaj dokazinel, hoj
 hino ņevinno;
 a ode uľomas oslobodzimen mire sudcastar
 pro furt.
- 8 Te džav pro vichodos, nane ode,
 te džav pro zapados, našti les arakhav;
 9 te kerel vareso pro severos, na dikhav les,
 te man visarav pro juhos, na dičhol les.
 10 Ale ov džanel mire droma, khatar phirav;
 te man skušinela avri, dikhela, hoj som žužo
 sar o somnakaj.
- 11 Mire pindre phirenas mištes pal leskre stopaja,
 likeravas man pre leskro drom a na
 odgelom.
- 12 Na omukľom o prikazaňje, so mange phenda,
 o lava andral leskro muj mange važinav
 buter sar miro chaben*.
- 13 Ov pes na čerinel – ko les šaj prevakerel?
 Se ov kerel oda, so kamel.
- 14 Dolikerela savoro, so prekal ma naplaňinda,
 a les hin mek pherdo plani manca.
- 15 Vašoda man darav, sar avava angle leste;
 sar pre oda gondolinav, darav man lestar.
- 16 O Del slabisarda miro jilo;
 o Nekzoraleder man darada avri.
- 17 Ale kajte som andro kalipen, na somas čhit;
 kajte o kalipen učharel andre miro muj.“

* 23:12 Abo: o lava andral leskro muj mange likerav andre mande

24

- 1 „Soske o Nekzoraleder na diña avri časos, kana
sudzinel a le nalačhen?
A soske ola, ko les prindžaren, les oda na
dikhen te kerel?
- 2 O nalače manuša prethoven dureder peskre
hrañici,
čoren o stadi a pašinen len.
- 3 Le šrotendar len le somaren
a le vdovendar le bikos sar e zaloha.
- 4 Le čoren ispiden pal o drom het;
savore čorore pre phuv pes mušinen te
garuvel.
- 5 Sar o dziva somara pre pušta peske roden o
chaben,
avke keren the o čore manuša.
Peskre čhavenge roden o chaben andre
zamukli phuv.
- 6 Mušinen te skidel upre o ulipen pal aver mali,
kiden upre o zbitki andral e viñica le
nalače manušeskri.
- 7 Prekal e rat pašlon lange, bi o gada;
nane len soha pes te učarel andre, sar hin
šil.
- 8 Sar del o brišind pro verchi, cindon;
nane len kaj pes te garuvel
a ispiden pes paš e skala.
- 9 Odcirden la širota la dake pašal o kolina,
len le čhaven le čore manušendar sar o
počiñiben vaš o dluhi.
- 10 Phiren lange, bi o gada,
hordinen e pšeniča avrengi, ale furt hine
bokhale.
- 11 Andre zahrada pučinen o olivi pro olejos,

- andro lisos uštaren pro hroznos, ale furt len smadzinel.
- 12 O roviben olengro, ko meren, šundol andral o foros
a e duša olengri, ko hine dukhade, vičinel pre pomoca,
ale o Del ņikas na sudzinel vaš oda nalačhipen*.
- 13 Hine ajse manuša, save pes vzburinde pro švetlos,
na kamle te prindžarel leskre droma,
aňi na ačhile pre leskre chodňiki.
- 14 Medik avel avri o kham, o vrahos uštel upre,
murdarel le čore manušes
a rači čorel sar o zbujňikos.
- 15 E jakh le lubariskri užarel, sar zaračol,
a phenel peske: ‚Ňiko man na dikhela,‘
a učharel peske andre o muj.
- 16 Andro kalipen rozmaren o khera a občoraren len,
dživese pes phanden andre, o švetlos na prindžaren.
- 17 Prekal lende hin tosara akor, sar hin baro kalipen,
on pes likerem la daraha, so hin rači.

[O Cofar†]

- 18 Le nalačhen lela het o paňi,
lengri phuv, so len hin, hiňi prekošli,

* 24:12 Abo: ale o Del na ačhel lengre mangipnastar † 24:17 O Cofar nane leperdo andre hebrejiko čhib, ale všeobecne pes achaloł, hoj kala lava našti phendā o Job, bo džan pre ola lava, so o Job vakereľas džı akana.

- vašoda imar na džana te kerel buči andre
peskre viñici.
- 19 Avke sar o jiv našlol andro tačipen the
šukiben,
avke o binošna našlona andro šeol.
- 20 Lengre daja pre lende bisterena,
o kirme pre lende mulatinena;
a imar ňiko peske pre lende na leperela.
O nalače kirňona sar o stromos, so peľa
tele!
- 21 Na sas lače ke odi džuvli,
sava našti el čhave a našti ločhol,
a aňi la vdovake na presikade ňisavo
lačhipen.
- 22 Ale o Del peskra zoraha zničinel le zorale
manušen;
sar ov uštela, ňikas lendar na ela istota, hoj
dživena.
- 23 O Del lenge domukel, hoj pes te šunen, hoj hine
andro smirom,
ale leskre jakha pozorinen pre lengre droma.
- 24 Ča pro sikra hine hazdle upre a palis imar
nane:
Šučona avri sar e kvitka a merena;
ena čhinde tele sar o klasi.
- 25 Či oda nane avke?
Ko šaj phenel, hoj klaminav a na vakerav
čačipen?“

25

Trito vakeriben le Bildadoskro

- ¹ Akor o Bildad andral o šuach odphendā kada:

- 2 „Le Devleskro hin o rajipen a lestar pes kampil
te daral,
ov kerel o smirom upre andro ņebos.
- 3 Či pes del te zrachinel leskre ņeboskre armadi?
Pre kaste na švicinel leskro švetlos?
- 4 Akor sar šaj el vareko spravodljivo anglo Del?
Abo sar šaj el žužo o manuš, savo ulila la
džuvlatar?
- 5 Se leske mek aňi o čhonoru na švicinel jasnones
a o čercheňa nane dos žuže andre leskre
jakha.
- 6 Ta akor keci frimeder o manuš, so hino sar
kirmo;
o čhavo le manušeskro, so hino ča kir-
moro!“

26

Eňato vakeriben le Joboskro

- 1 Akor o Job odphenda kada:
- 2 „Joj, sar pomožindaľ oleske, kas nane zor!
Sar zachraňindaľ oles, ko na birinel!
- 3 Joj, savi lači rada diňal le nagodaVERES!
Savi bari godi sikaďal!
- 4 Khatar ilal kala godaver lava?
Savo duchos prekal tute vakerel?
- 5 O duchi le mulengre izdran telal tel o paňi
a the savore, so ode bešen.
- 6 O Del džanel savoro pal ola, ko hine andro than
le mulengro*,
a o than le meribnaskro† nane ņisoha
zaučardo le Devleske.

* 26:6 E hebrejiko čhib: Šeol † 26:6 E hebrejiko čhib: Abaddon

- 7 Ov nacirdel o severno ņebos ode, kaj nane nič,
e phuv figindā upral ņisoste.
- 8 Ov phandel o paŋi andre peskre chmari
a o chmari na prečindon.
- 9 Garuvel peskro tronos‡ avke, hoj les te na
dičhol,
a nacirdel upral leste peskri chmara.
- 10 Oddelinda o švetlos le kalipnastar avke,
hoj merinda avri e hraŋica maškar o moros
the ņebos.
- 11 O slupi le ņeboskre izdran
a predaran, sar len karhinel.
- 12 Peskra zoraha kerđa, hoj o moros te čhitel,
a peskra godaha zničinda la obluda Rahab.
- 13 Leskro dichos žužarda o ņebos,
leskro vast predemađa le bare sapes, so
denašelas.
- 14 Dikh, kada hin ča sikrica olestar, so ov kerel,
ča kajci frima pes amenge dochudna andro
kana.
Akor ko šaj achalol, savi bari zor hin le
Devles?“

27

- 1 O Job mek vakerelas dureder a phenda kada:
- 2 „Avke sar dživel o Del,
savo mandar iľa o pravos,
o Nekzoraleder, savo mange kerđa pharipen
andro jilo,
- 3 medik ča dživava
a ela andre ma o dichos le Devleskro,
- 4 mire mujestar na džala avri o nalačhipen
a miri čhib na vakerela o klamišagos.

‡ 26:9 Abo: calo čhonoru

- 5 Šoha na phenava, hoj tumen hin čačipen!
Medik na merava, furt ačhava pre oda, hoj
som žužo!
- 6 Mire spravodlišagostar man zora les likerava
a na mukava man lestar;
miro jilo man na obviñinela, medik ča
dživava.
- 7 Miro ñeprijateljis mi el mardo sar o bijede-
vleskro
a oda, ko pre ma džal, avke sar o nalačo
manuš!
- 8 Bo savi nađej hin le bijedevleskre manušes, sar
merela?
Sar lestar o Del lela o dživipen?
- 9 Či les o Del šunela,
sar vičinela andral peskro pharipen?
- 10 Či řadisařola le Nekzoralederestar?
Či furt lašarela le Devles?
- 11 Sikavava tumenge, savi bari hin e zor le
Devleskri;
na garuvava tumenge andre, sar o Nekzo-
raleder Del gondolinel.
- 12 Se tumen savoredžene oda dikhřan!
Ta akor soske vakeren kajse zbitočna lava?
- 13 Kada užarel le nalače manušes le Devlestar,
kada chudena o bitanga le Nekzoraleder
Devlestar:
- 14 Kajte les ela but čhave, merena andro
mariben;
a leskre potomken na ela so te chal.
- 15 Ola, ko predživena, merena le nasvalibnastar;

- a mek aňi lengre vdovi pal lende na rovena.
- 16 Kajte skidela rup ajci sar prachos
a gada ajci sar čik,
- 17 no o spravodljivo pre peste urela oda, so ov
skidela,
a leskro rup peske rozđelinena o űevinna
manuša.
- 18 O kher ačhavel slaboro sar pavučina,
sar budkica, savi peske kerel o stražņikos
pre maľa.
- 19 Sar o nalačo manuš džal te sovel, hino
barvalo
ale sar otkerel o jakha, leskro barvalipen
našlila.
- 20 E bari dar les zalela sar e potopa;
e zoraľi balvaj pre leste avela rači.
- 21 Lela les e zoraľi balvaj pal o vichodos a našlola,
šulavela les pal leskro than.
- 22 Demela pre leste bi o jileskeriben,
sar latar kamela so neksigeder te denašel
het.
- 23 Odi balvaj tapčinela peskre vastenca, hoj lestar
te asal;
kerela leske ladž, sar denašela pal peskro
than.“

28

Le Joboskri giľi pal o godaveripen

- 1 „Hin baňi, kaj pes rodel o rup,
a hin thana, kaj pes prežužarel o somnakaj.
- 2 O trast pes kopalinel avri andral e phuv,
o međos pes lel avri andral e skala.
- 3 O manuša preroden o nekbareder kaľipen

- a preskuminen o hlbini la phuvakre,
hoj te arakhen o bara garude andro kalipen.
- 4 Dur le manuŝendar, kaj ĥiko na beŝel a ĥiko
na dĵal,
kopalinen o cheva andre phuv,
figinen pro lani a hombinen pes ode, kaj
ĥiko nane.
- 5 La phuvatar barol o chaben,
ale tel odi phuv hin savoro zĥiĉimen
sar te pal e jag.
- 6 Andro skali la phuvakre hin o vzacna bara
zafira
a andre lakro prachos hin o somnakune
zrnka.
- 7 Ĥisavo orlos na dĵanel oda garudo drom ke ola
baĥi
a e jakh le sokoliskri ode na dodikhel.
- 8 O dzivo dĵviros pre oda drom na thoda o pindro
aĥi ĥisavo levos odarik na pregeĶa.
- 9 O manuŝa thoven o vast pro zorale bara
a prekopalinen o verchi le zakladendar.
- 10 Andre skala maren avri o tunela;
lengre jakha dikhen savore vzacna bara.
- 11 Zaaĉhaven o prameĥa le paĥengre, hoj te na
dĵan,
a anen pro ŝvetlos oda, so hin garudo.
- 12 Ale kaj ŝaj te arakhel o godaveripen?
Kaj beŝel o achaluvipen?
- 13 O manuŝ na dĵanel, keci mol o godaveripen,
a maŝkar o dĵide pes na del te arakhel.
- 14 E hlbina le oceanoskri phenel: ‚Andre mande
nane!‘
O moros phenel: ‚Ke mande nane.‘

- 15 O godaveripen pes na del te cinel le žuže somnakaha,
na del pes vaše te počinel le rupoha.
- 16 Našti les te cinel le somnakaha andral o Ofir,
aňi le vzacne onixoha aňi le zafiroha.
- 17 O godaveripen mol buter sar o somnakaj the
o krištaloš;
našti les te čerinel vaš o somnakune šperki.
- 18 O korali the o jaspisos pes paše aňi na den te
rachinel;
e cena le godaveripnaskri hin bareder sar o
vzacna perli.
- 19 O topasos andral o Kuš pes leha na del te
porovňinel,
našti les te cinel le žuže somnakaha.
- 20 Akor khatar avel kada godaveripen?
Kaj bešel o achaluvipen?
- 21 Garudo hino savore džidenge,
zaučardo mek the le čiriklengje.
- 22 O peklos* the o Meriben phenen:
,Amen pal oda šundam ča o hiros.'
- 23 Ča o Del džanel o drom ko godaveripen;
ov džanel, kaj les šaj te arakhel.
- 24 Se ov dikhel dži pro agor la phuvake,
dikhel savoro, so hin tel o ňebos.
- 25 Sar diňa e zor la balvajake
a važinda avri o paňa,
- 26 sar prikazinda le brišindeske kaj te perel,
a le bleskenge sikađa kaj te džal,

* 28:22 E hebrejiko čhib: Abaddon

- 27 imar akor dikhla o godaveripen a oceñinda
les;
zorales les zathoda a preskuñinda.
- 28 Palis o Del phenda le manuśeske:
,O godaveripen hin te daral pes le Rajestar
a o achaluvipen hin te visarel pes le
nalačhipnastar.' "

29

Dešto vakeriben le Joboskro

- 1 O Job mek vakerelas dureder a phenda kada:
- 2 „Oj, te mange ulahas avke
sar andre ola čhona varekana,
sar andre ola dživesa, sar man o Del
stražinelas;
- 3 sar upral miro šero švicinelas leskri momeli
a delas man o švetlos, sar predžavas le
kalipnaha.
- 4 Andre ola dživesa somas terno the zoralo,
o Del sas miro prijatelīs a chrañinelas miro
kher,
- 5 o Nekzoraleder mek saś manca
a mire čhave sas pašal mande,
- 6 landuvavas andre šmetanka
a andral miro lisos džalas avri o olejos le
prudoha.
- 7 Sar phiravas andre brana le foroskri maškar o
phuredera
a sar mange zabešavas pre miro than,
- 8 o terne murša man dikhenas a džanas pre sera,
o phure uštenas upre a ačhenas.
- 9 O raja preačhenas te vakerel

- a chudenas peske o muja.
- 10 O vladci ačhenas čhit
a e čhib lenge andro muj prilēpisaŀolas.
- 11 Oda, ko man šunelas, pal ma mištes vakerelas
a oda, ko man dikhelas, man lašarelas,
- 12 bo zachrañnavas le čore manušes,
sar peske mangelas e pomoca,
a pomožinavas the la širotake, savake na sas
ko te pomožinel.
- 13 Oda, ko merelas, mange žehñinelas
a la vdovake keravas o radišagos andro jilo.
- 14 O spravodlišagos pre mande uravas sar o
gada;
o čačipnaskro dživipen sas pre ma
sar o plaštos le turbanoha pro šero.
- 15 Mire jakhenca dikhavas vaš o koro
a mire pindrenca phiravas vaš o bango.
- 16 Le čorenge somas dad
a pro sudos zaačhavas vaš o cudzincos.
- 17 O špicovata danda le nalačheske phagavas
avri,
andral o danda leske cirdavas avri e koristŀ.
- 18 Vašoda mange phendom:
,Merava mange khere
a dživava ajci dživesa,
keci hin o zrnka andre pošŀ.
- 19 Avava sar o stromos, kaskro koreñis hino furt
andro pañŀ
a pre kaskre konara bešel e rosa caŀi rat.
- 20 O manuša man furt lašarena
a miri zor te chudel o lukos man šoha na
omukela.‘

- 21 O manuša man šunenenas
a sas čhit, sar užarenas pre miri rada.
- 22 Sar me dovakeravas, on pes imar na denas
anglal;
mire lava pre lende kvapkinenas sar pañi;
- 23 užarenas pre lende avke sar pro brišind
a phundrade mujenca len pijenas sar o
jaruno brišind.
- 24 Šukares pre lende asavas akor,
sar pes daranas a slabisaŕonas;
o švetlos mire mujeskro len delas zor.
- 25 Me len lidžavas a ačhilom lengro vodcaske.
Sas man ajsi pačiv sar le kralis maškar peskre
slugađa;
sar oda, ko del radišagos olen, ko hine andre
žala.“

30

- 1 „Ale akana mandar asan ola, ko hine mandar
terneder,
the ola, kaskre daden na kamavas te thovel
añi paš o rikone,
hoj te stražinen miro stados.
- 2 Pre soste mange ulahas e zor lengre vastengri?
Se on imar na birinenas te kerel buči.
- 3 Čoripnastar the bokhatar chanas o avrišuke
rastlini,
andro kalipen pre pušta, pro zamukle thana.
- 4 Andral o kraki cirdenas avri o čara a chanas
len
a o koreñis le jalovcoskro sas lengro chaben.
- 5 O manuša len pestar tradenas het,
viskinenas pre lende sar pro zbujņika.

- 6 Mušinenas te dživel andro dolini, kaj šučila
avri o paņi,
andro cheva andre phuv, andro jaskiņi.
- 7 Andro kraki kerenas vika,
zdžanas pes jekhetane maškar o pokrivi.
- 8 On, o čhave le nagodaavengre, chockaskre
čhave,
so sas avričhide andral e phuv!
- 9 A akana peske pal ma gilaven
a pheras peske mandar keren.
- 10 Odcirden pes mandar, bo džungľuvav lenge;
na ladžan pes mange te čhungarel andro
muj.
- 11 Vašoda, hoj o Del pomukľa miri struna pro
lukos a pokorinda man,
on pestar odčhide savore zabrani angle
mande.
- 12 Pal miri čači sera ušten upre o bitanga,
keren, hoj te denašav het,
a pripravinen peske o droma, hoj pre mande
te aven.
- 13 Phagerde miro chodņikos,
hoj man te zņičinen,
a nane ko len te zaačhavel.
- 14 Avle pre mande sar o paņi,
so demel prekal e bari chev;
mukle pes pre ma sar e bari vlna.
- 15 Avľa pre ma bari dar,
miri pačiv našľila, sar te la ilahas e balvaj,
miro barvalipen the sastipen pregela sar e
chmara.
- 16 Imar mandar e duša čulal avri;

- o pharipnaskre dživesa man zaile.
- 17 Rači mange e dukh predžal dži andro kokala
a mire bare dukha šoha na preačhen.
- 18 Bara zoraha man chudel o Del le gadendar;
kikidel man meňatar sar e galira pro
plaštos.
- 19 Čhida man andre čik,
som sar o prachos pal e phuv,
sar o prachos andral o bov.
- 20 Vičinav ke tute, hoj mange te pomožines, ale
na odphenes mange;
ačhav kade, ale tu pre ma ča dikhes.
- 21 Ačhilal igen bijileskro ke ma,
džas pre ma tire zorale vasteha.
- 22 Hazdňal man andro luftos
a tiri balvaj man lidžal het,
čhivkeres manca andre burka.
- 23 Džanav, hoj man leha andro meriben,
pre oda than, kaj pes zdžana savore džide.
- 24 Či hazdňahas vareko peskro vast pro zničimen
manuš,
savo vičinel, hoj leske te pomožinen andral
o pharipen?
- 25 Se me rovavas vaš ola, ko sas andro pharipen,
a sas man žala andre duša vaš o čore.
- 26 Ale sar me užaravas o lačhipen, avľa o
nalačhipen;
sar man mukavas, hoj avela o švetlos, avľa
o kalipen.
- 27 O starišagos the o pharipen man trapinel
andro jilo a na preačhel;

- avle pre ma o pharipnaskre dživesa.
 28 Phirav kalipnaha, bi o švetlos le khameskro;
 sar pes zdžas o manuša, uščav upre a
 māngav mange pomoca.
 29 Ačhilom phral le šakalenge,
 a kamaratos le pštrosenge.
 30 E cipa pre ma kalila a džal mange tele;
 o kokala man labaren la horučkatar.
 31 Mira harfatar ačila o nastrojis pre žala,
 mira flautatar o hangos pro roviben.“

31

- 1 „Kerđom zmluva mire jakhenca,
 hoj man na obdikhava pal e terņi čaj.
 2 Savi odmena hin le manušes paš o Del?
 Abo savo đedictvos le Nekzoralederestar
 andro ņebos?
 3 Či na ena o nalače zničimen
 a na avela e bibach pre ola, ko keren o
 nalačhipen?
 4 Či ov na dikhel pre savore mire droma
 a na rachinel savore mire kroki?
 5-6 Mi važinel man miro Del pre spravodlivo vaha
 a dikhela, hoj som ņevinno.
 Dikh, te somas falošno,
 te miro pindro sidarelas te thovel varekaha
 avri,
 7 te miro krokos odgeľa le dromestar,
 te miro jilo geľa pal oda, so dikhen o jakha
 a te pre mire burņika ačila varesavi mel,
 8 akor aver džene mi chan oda, so me sadz-
 indom,
 a miro ulipen pal e maľa mi el avricirdlo!

- 9 Te man cirdelas miro jilo pal aver džuvli
 abo te užaravas paš o vudar le susedaskro,
 10 akor miri romni mi tavel avre muršeske
 a aver džene laha mi pašlon.
- 11 Bo te oda kerdomas, ulahas oda igen
 namištes;
 o binos, savo kampil te odsudzinel.
- 12 Ulahas oda e jag, so labol dži andro peklos*,
 savi ničinel le koreņistar savoro, so mange
 barila.
- 13 Te mire sluhaske abo služkake na kerdom
 spravodlivones,
 akor sar len pre mande vareso sas,
 14 ta so me kerava, sar ačhava anglo Del,
 a so leske odphenava, sar mandar phučela?
- 15 Či oda, ko man stvorinda andro per mira
 dakro, na stvorinda the les?
 Či amen na sforminda andro pera le dajen-
 gre oda jekh?
- 16 Me furt davas le čoren oda, so mandar
 mangelas,
 šoha na muklom la vdova bi e nađej;
 17 na chavas miro maro ča korkoro,
 chalas lestar the e širota;
- 18 terņipnastar bararavas avri la širota sar dad
 a calo miro dživipen man starinavas pal o
 vdovi;
 19 šoha na domuklom, hoj vareko te merel bi o
 gada,

* 31:12 E hebrejiko čhib: Abaddon

- a starinavas man pal o čoro, saves na sas so
te urel,
- 20 leskro jilo mange žehñinelas,
sar pes tačarelas la vlnaha pal mire bakrore
- 21 a kajte džanavas, hoj vaš ma zaačhilehas pro
sudoss,
šoha na hazdñom o vast pre širotas.
- 22 Te oda savoro na sas avke, ta mi odperel mange
miro vałos
a mi chučel avri miro vast andral o klubos.
- 23 Našći kerđom kajse veci, angle slava le De-
vleskri
vašoda, bo man lestar daravas, hoj man te
na zñičinel.
- 24 Te miro pačaben thovavas andro somnakaj
a te phenavas le žuže somnakaske: ‚Pre tute
man mukav,‘
- 25 te radisaľuvavas, hoj man hin baro barvalipen
a hoj miro vast dochudña ajci but,
- 26 te lašaravas o kham andre leskro švetlos
abo o čonoro andre leskro šukariben,
- 27 te man miro jilo počoral scirdelas,
hoj mange te čumidav o vast a te bičhavav
oda lenge,
- 28 akor the oda ulahas ajso binos, so patrinel pro
sudoss,
bo oleha zapriñomas le Devles andro
ñebos.
- 29 Či radisaľuvavas mire ñeprijaťeliske, sar les
sas bibach?
Či khelavas, sar pre leste avľa o pharipen?

- 30 Na domukavas mire mujeske te kerel binos
oleha,
hoj leske manglomas le košibnaha o
meriben.
- 31 Šoha našti phende o manuša andral mire stani:
,Amen na chalām le Joboskre masestar!‘
- 32 O cudzo manuš šoha na mušinelas te sovel pre
ulica,
a ko avelas pal o drom, oleske furt phun-
dravavas o vudar.
- 33 Vareko garuvel andre o bini,
ale me len šoha na garudom andre.
- 34 Šoha na daravas olear, so phenena o manuša,
a na izdravas olear, hoj man tele dikhena
o fameliji,
vašoda na somas čhit a na ačhavas andro
kher.
- 35 Jaj, te man ulahas ko te šunel avri!
Kade podpisinav miri obrana!
Mi odphenel mange o Nekzoraleder!
Kamlomas te dikhel ola obviñeñja, so pre
mande pisinda o žalobcas!
- 36 He, ilomas mange len pro valos
a phandlomas mange len pašal o šero sar
koruna.
- 37 Phendomas leske avri savoro, so kerdom,
a avlomas paš leste bi e dar.
- 38 Te man obviñinel miri maľa
a lakre brazdi roven jekhetane laha,
- 39 te chalom lakre ulipnastar a na počindom
abo te kerdom, hoj te meren bokhatar ola,
kaskre sas o maľi,

40 ta akor mange mi barol vaš e pšeñica o kołaka
a vaš o jačmeñis e burina!“

Kade preačhel o Job te vakerel.

O lava le Elihuskre

32

Ešebno vakeriben le Elihuskro

¹ Avke kala trin murša preačhile te odphenel le
Joboske, bo sas spravodlivo andre peskre jakha.

² Ale akor igen cholisalila o Elihu, o čhavo le
Baracheloskro, andral o Buz, andral e famelija
le Ramoskri. Igen cholisalila pro Job, bo furt
phenelas pre peste, hoj hino spravodlivo a ob-
viñinelas le Devles.

³ A cholisalila the pre leskre trin prijatela, bo
na džanenas te odphenel le Joboske, ale the avke
les odsudzinenas.

⁴ No, o Elihu užarelas, medik chudña te
vakerel le Joboha, bo okla džene sas phureder
sar ov.

⁵ Ale sar dikhla o Elihu, hoj kale trine muršen
nane imar nič buter te phenel, igen cholisalila.

⁶ Avke o Elihu andral o Buz, le Baracheloskro
čhavo, phenda kada:

„Me som terno a tumen san imar phureder,
vašoda man daravas
a zlikeravas man te phenel tumenge oda, so
džanav.

⁷ Phendom mange: ‚Mi vakeren o phureder;
ola, kaske hin buter berša, mi sikaven o
godaveripen.‘

- 8 Ale dikhav, hoj oda hin o duchos le Devleskro andro manuš, o dichos le Nekzoraledereskro, savo del le manušen godi.
- 9 Na ča o phure hine godaver a na ča o phureder achalon, so hin spravno.
- 10 Vašoda phenav: „No ča šunen the man, phenava, so džanav!“
- 11 Užaravas, medik tumen vakerenas, a šunavas tumare godaveripena. Medik tumen rodenas o lava,
- 12 me tumen mištes šunavas, ale na sas ņiko, ko sikadahas, hoj le Job nane čačo, ņiko tumendar leske na džanelas te odphenel.
- 13 Ma phenen: „Avlam pro godaveripen. Le Joboske na sikavela o manuš, hoj les nane čačo, ale o Del!“
- 14 O Job na vakerda manca, ale tumenca, no me leske šoha na odphendomas avke sar tumen.“
- 15 „Job, imar na džanen so tuke te odphenel a nane len imar lava.
- 16 Te on hine čhit, te zaačhile a nane len imar so te phenel, mušinav te užarel?
- 17 Me tuke tiš phenava vareso, the me phenava, so mange gondolinav.
- 18 Bo hin man pherdo lava a o duchos andre mande man ispidel te vakerel.

- 19 Šunav man andral avke sar e nevi mol, so hiñi
zaphandli andre,
som sar o nevo cipuno gono, savestar imar
demel avri e mol!
- 20 Vakerava a ela mange feder;
phundravava miro muj a odphenava.
- 21 Na chudava paš ñisavo manuš
a ñikaske man na gularava,
22 bo me man na džanav te guľarel.
Te oda kerdomas, miro Stvoritelis man
zñičindahas!“

33

- 1 „Avke akana, Job, šun avri miro vakeriben
a prithov tire kana ke savore mire lava.
- 2 Dikh, phundrađom o muj
a miri čhib chudña te vakerel.
- 3 Mire lava hine andral o žužo jilo,
mire vušta vakeren oda, so džanav.
- 4 O Duchos le Devleskro man stvorinda,
o džichos le Nekzoraledereskro man del o
dživipen.
- 5 Te šaj mange odphenes, odphen;
pripravin tut a ačhav tut mangle!
- 6 Dikh, the me som ajsa sar tu anglo Del;
the me som kerdo la čikatar.
- 7 Na mušines mandar te daral;
me tut na kamav te trapinel.
- 8 Me šundom, so phendal;
o hangos tire lavengro avľa ke ma:
- 9 „Som žužo a bi o binos;
som ñevinno, na kerdom nič nalačo.
- 10 Ale o Del furt pre ma vareso arakhel,

- lel man sar peskre ņeprijateljís.
- 11 O pindre mange zaphandla andro křigina;
pozorinel savore mire droma.'
- 12 Ale me tuke phenav, hoj andre kada tut nane
čačipen,
bo o Del hino bareder sar o manuř.
- 13 Soske pre leste phenes,
hoj na odphenel pre ņisave lava le
manuřeskre?
- 14 Se o Del vakernel pale a pale,
ale ņiko peske oda na vřimņinel.
- 15 Andro sune, andro videņja prekal e rat,
sar pro manuřa avel o zoralo soviben,
sar soven pre peskre hadži,
- 16 akor phundravel o kana le manuřenge
a daravel len avri ole vecenca, pal save lenge
del te dźanel.
- 17 O Del oda phenel, hoj te visarel le manuřes le
binostar,
hoj les te chraņinel le baripnastar,
- 18 hoj les te zachraņinel le hrobostar
a leskro dźivipen la řablatar.
- 19 Abo varekana o Del karhinel le manuřes la
dukhaha andro hadžos;
e dukh andre leskre kokala na preačhel,
- 20 a vařoda leske dźungľol o maro
a leskri duřa na kamel aņi o nekfeder
chabena.
- 21 O řelos leske řučol avri
a dičhol leske savore kokala.
- 22 Leskri duřa dźal pař o hrobos
a leskro dźivipen pař ola, ko anen o meriben.

- 23 Te hin paš leste o aňjelos,
jekh le ezerendar, o poslos le Devlestar,
hoj te del le manušeske te džanel, so hin
mištes te kerel,
- 24 a hino ke leste jileskro a phenel le Devleske:
,Zachraňin les, hoj te na džal tele andro
hrobos;
arakhľom oda, soha les šaj te cinel avri.‘
- 25 Akor ela leskro ťelos švižeder sar andro
terňipen;
ela pale terno the zoralo.
- 26 Paľis pes modľinela ko Del a ela le Devleske
pre dzeka,
dikhela le Devleskro muj a viskinela
radišagostar;
o Del dela pale le manušeske leskro
spravodľišagos.
- 27 Oda dženo gilavela anglo manuša a phenela:
,Kerďom binos a previsarďom oda, so hin
čaćo,
ale ov man na marda avke, sar mange
zaslužindom.
- 28 Cinda miri duša avri, hoj te na džal tele andro
hrobos,
a miro dživipen dikhela o švetlos!‘
- 29 Dikh, o Del kerel le manušeske savore kala
veci,
duvar, the trival;
- 30 hoj te zachraňinel leskri duša le hrobostar
a te švicinel pre leste o švetlos le
dživipnaskro.
- 31 De pozoris, Job, šun man avri!

Av čhit a me vakerava!

³² Te tut hin so te phenel, odphen mange!

Vaker, bo me ulomas rado, te tut ulahas
čačipen!

³³ Ale te tut nane so te phenel, akor šun man!

Av čhit a dava tut godi!“

34

Dujto vakeriben le Elihuskro

¹ Avke o Elihu pale phenda:

² „Šunen mire lava, tumen godaver manušale;
šunen man, tumen avrisikade manušale!

³ Bo o kan preskušinel o lava avke,
sar e čhib koštolinel o chaben.

⁴ Aven, rozsudzinas, so hin čačo;
aven, sprindžaras jekhetane, so hin lačo.

⁵ Bo o Job phenda: ‚Som spravodlivo,
ale o Del man na kamel te sudzinel
čačipnaha.

⁶ Kajte man hin čačo, phenen pre ma, hoj som
klamaris;
kajte som bi o binos, leskro šipos man
zrañinel pro meriben.‘

⁷ Hin vareko ajsa sar o Job,
savo vakerel pro Del avke lokes, sar te
pilahas pañi?

⁸ Ov pes likerel le nalačhenca
a phirel le binošnenca.

⁹ Bo phenda: ‚Le manušes nane chasna olestar,
hoj kamel te avel le Devleske pre dzeka.‘

- 10 Vašoda man šunen, tumen manušale, so
 achalon!
 O Del šoha na kerdahas oda, so nane lačo,
 o Nekzoraleder šoha na kerdahas oda, so
 nane čačo!
- 11 Bo ov počinel le manušeske pal oda, sar kerel,
 a kerel sakoneha pal oda, sar dživel.
- 12 Se o Del šoha na kerdahas o nalačhipen,
 o Nekzoraleder na previsardahas o čačipen.
- 13 Ačhađa les vareko aver rajeske upral e phuv?
 Diňa leske vareko aver e zor upral calo
 svetos?
- 14 Te peske o Del zailahas andro jilo,
 hoj lela pale peskro duchos the peskro di-
 chos,
- 15 ta savoro džido jekhwareste našlilahas
 a o manuš gelahas pale andro prachos.
- 16 Te sal godaver, šun kada;
 šun, so phenav.
- 17 Či šaj vladñinel oda, ko našti avri ačhel o
 spravodlišagos?
 Odsudzineha le Spravodlivones the le Zo-
 rales?
- 18 Či nane ov Oda, ko phenel
 le kraliske: ‚Na mos nič!‘
 a le rajeske: ‚Tu nalačo manušeja!‘?
- 19 Ov nane oda, ko chudel paš o raja
 abo del buter pačiv le barvaes le čorestar;
 se ov stvorindá savore manušen.
- 20 Jekhwareste meren, pal jepaš rat;
 o manuša izdran a našlon;
 o zorale hine ile het bi oda,
 hoj pes lendar o manuš te chudel.

- 21 Bo leskre jakha dikhen pro droma savore manušengre;
pozorinel savore lengre kroki.
- 22 Ņikhaj nane ajsó baro kalipen,
kaj pes šaj garudehas ola, ko keren o nalačhipen.
- 23 O Del na mušinel te del te džanel le manušeske anglal,
kana avela pre le Devleskro sudos.
- 24 Ov ničinel le zorale muršen bi oda, hoj len ešeb te šunel avri,
a pre lengre thana thovel avren.
- 25 Bo ov džanel lengre skutki,
avel pre lende rači a hine zničimen.
- 26 Vaš lengro nalačhipen len marel ode,
kaj oda savore manuša šaj dikhen,
- 27 bo pes lestar visarde a na džanas pal leste
a na prilenas nisavo leskro drom.
- 28 Vašoda doavla o roviben le čore manušengro anglo Del
a šunđa avri lengro mangipen.
- 29 Te ov pes rozhodņinel, hoj na kerela nič, ko les šaj obviņinel?
Te garuvel peskro muj, ko les šaj dikhel?
Se ov vladņinel upral dojekh narodos the manuš,
- 30 hoj te na kralinel o nalačo manuš,
hoj te na zachudel le manušen andre pasca.
- 31 No te tu phendalas le Devleske:
„Somas mardo vaš mire bini
a imar na kerava o nalačhipen.
- 32 Sikav mange, so na achaľuvav,

te kerd'om vareso nalačo, imar oda na kerava!‘?

33 Kames, hoj tuke o Del te počinel pal tiro,
bo na priles oda, so ov kerel?

Tu tuke mušines te kidel avri, na me!
No phen, so gondolines!

34 O manuša, save achal'on,
the o god'aver manuša, so man šunen,
phenena,

35 hoj o Job vakerel nagodaha
a leskre lavenge chibalinel e godi.

36 Oj, te ulahas o Job skušimen dži o koñec,
bo odphenel avke sar o binošno manuš!

37 Paš peskro binos mek pridel e vzbura,
angle amende asal le Devlestar
a vakerel furt buter lava pre leste.“

35

Trito vakeriben le Elihuskro

1 Palis o Elihu phenda:

2 „Gondolines tuke, hoj oda hin mištes, sar
phenes:

„Man hin čačipen a na le Devles.‘?

3 Abo sar phučes: ‚Savi man hin olestar chasna?
So man hin olestar, hoj na kerava binos?‘

4 No, me odphenava tuke
the tire prijatelenge:

5 ‚Zadikh tut pro ņebos a pozorin,
dikh pro chmari, save hine učeder sar tu!

6 Te kerd'al binos, dukhad'al le Devles oleha?

- Te kereha pherdo bini, kereha leske oleha vareso namištes?
- 7 Te tu sal spravodlivo, so les oleha des?
Abo so šaj prilel o Del andral tire vasta?
- 8 Tiro nalačhipen dukhavel ča ajse manušes, sar sal tu,
a tiro spravodlišagos hin ča pro lačno le manušenge.'
- 9 O manuša jojčinen, sar len aver džene igen trapinen,
mangen, hoj lenge vareko te pomožinel andral o vasta le zorale manušengre.
- 10 Ale niko lendar na phučel: ‚Kaj hino o Del, miro Stvoritelis,
savo amen del o gila rači,
- 11 savo amen del bareder godi sar le dzive džviren
a kerel amendar godaveder, sar hine o čirikle pro ņebos?'
- 12 Roven, hoj lenge te pomožinel,
ale o Del lenge na odphenel,
bo hine barikane a nalače.
- 13 Čačo hin, hoj o Del na šunel avri chocsave lava,
o Nekzoraleder pre lende aňi na dikhel,
- 14 a na mek akor, sar tu phenes, hoj les na dikhes,
hoj tiri veka hiňi anglo Del
a tu pre leste mušines te užarel!
- 15 A ke oda mek phenes, hoj leskri cholí šoha na potrestinel
a ov aňi na dikhel pro nalačhipen!
- 16 Avke tu vakeres but nagodaŕaver lava
a phundraves o muj zbitočne.“

36

Štarto vakeriben le Elihuskro

- ¹ O Elihu mek vakerelas dureder:
- ² „Liker sikra avri a sikavava tuke,
hoj mek man hin so te phenel vaš o Del.
- ³ Phenava tuke, so siklilom dural,
hoj oda, so miro Stvoritelis phenel, hin o
čačipen.
- ⁴ Šaj džanes, hoj mire lava nane falošna;
paš tute ačhel oda, kas hin o dokonalo
prindžaripen.
- ⁵ O Del hino zoralo, ale ņikas na odčhivel;
ov hino zoralo the baro andre peskro
godaveripen.
- ⁶ Na mukela te dživel le bijedevleskres,
ale vaš o čore manuša zaačhela pro sudos.
- ⁷ Chrañinel olen, ko hine spravodliva,
le kralenca lenge del te bešel pro troni
a hazdel len upre pro furt.
- ⁸ Ale te hine o manuša phandle andro puta
a chuden len o lani le trapišagoskre,
- ⁹ o Del lenge del te džanel, hoj kerde bini,
bo sas barikane.
- ¹⁰ Del lenge te šunel peskro dovakeriben
a phenel lenge, hoj pes te visaren le
nalačhipnastar.
- ¹¹ Te les šunena a služinena leske,
dživena savore peskre dživesa andro bar-
valipen
a peskre berša andro lačhipen.
- ¹² Ale te na šunena, ena murdarde le šipoha
a merena, aňi na džanena kana.

- 13 O manuša, so hine nalače andro jile, hine furt
cholamen;
na mangen peske e pomoca aňi akor,
sar len o Del marel.
- 14 Meren terne
a lengro dživipen skončinel andre ladž*.
- 15 Ale o Del sikavel oles, ko cerpinel, prekal leskro
cerpišagos;
prekal o pharipen leske phundravel o kan,
hoj les te šunel.
- 16 Se the tut kamel te lel avri andral o danda le
pharipnaske
pre ajsio than, kaj imar nane o trapišagos
a kaj pre tiro skamind ela pherdo lačhipen.
- 17 Ale pre tute avla o trestos, savo patrinel le
nalače manušeske;
o spravodlišagos the o čačipen pre tute avla.
- 18 De pozoris, hoj tut te na odcirdel o barvalipen,
a ma domuk, hoj tut o prepočiňiben te odlel
pre aver drom.
- 19 Či šaj tut mukeha pre tiro barvalipen andre
tiro pharipen?
Pomožinela tuke, te deha tutar avri savori
tiri zor?
- 20 Ma mang tuke ajsi rat,
andre savi o narodi našlona pal peskre
thana!
- 21 De tuke pozoris!
Ma visar tut ko nalačhipen,
bo o pharipen pre tute avla vaš oda,
hoj tut te chraňinel le nalačhipnastar.

* **36:14** E hebrejiko čhib: maškar o lubara andro modlengre
chrami

- 22 Dikh, o Del hino igen baro andre peskri zor.
Ko hin ajso učitelis sar ov?
- 23 Ko leske šaj sikavel, save dromeha te džal?
Abo ko leske šaj phenel: „Namištes kerđal“?
- 24 Ma bister te bararel leskri buči,
vaš savi o manuša lašarenas le RAJES andro
giła.
- 25 Dojekh manuš dikhła, so ov kerđa;
o manuša oda šaj pozorinen ča dural.
- 26 Čačes, o Del hino igen baro, bareder sar šaj
achaluvas,
a leskre berša pes na den te zrachel.
- 27 Ov cirdel o paňi upre andro ňebos,
kerel lestar o brišindale kapki
- 28 a čhivel len tele prekal o chmari,
hoj te del baro brišind pre savore manuša.
- 29 Ňiko našti achalol oleske, sar ov rozthovel o
chmari
abo sar ov herminel andral o ňebos, kaj
bešel.
- 30 Ov bičhavel o bleski všadzík pašal peste
a zaučharel o hlbini le moroskre.
- 31 Bo prekal o brišind anel o čalipen le naro-
denge†
a del len pherdo chaben.
- 32 O bleskos chudel andro burňika
a prikazinel leske kaj te demel.
- 33 Leskro hermišagos del te džanel, hoj maj
avela e burka;
mek the o dobitkos pal oda del te džanel.“

† 36:31 Abo: sudzinel le naroden

37

- 1 „O jilo mange igen marel paš odi burka
a kamel te chučel avri pal peskro than.
- 2 Šunen! Šunen o hangos le Devleskro,
o hermišagos, so avel avri andral leskro
muj.
- 3 Mukel avri peskro bleskos pal calo ņebos
a bičhavel les dži pro agora la phuvakre.
- 4 Palis leskro hangos zorales šundol;
herminel peskre bare slavne hangoha,
na zaačhavel o bleski, sar vakerel.
- 5 O Del herminel peskre vakeribnaha,
šundol oda igen užasnones;
ov kerel bare veci, save amen naši
achaľuvas.
- 6 Le jiveske phenel: ‚Per pre phuv!‘
le brišindeske: ‚De zorales!‘
- 7 Kerel, hoj o manuš te preačhel te kerel buči,
hoj savore manuša te džanen, so ov šaj
kerel.
- 8 O džviri pes garuven
a ačhen pre peskre thana,
medik del o brišind.
- 9 E zorali burka avel pal o juhos, kaj bešel,
a e šilali balvaj pal o severos.
- 10 Le Devleskre dichostar pes kerel o ľegos
a fadžinen o bare paňa.
- 11 Pherarel o chmari le paňeha;
o bleski demen andral lende.
- 12 Visaren pes furt pale a džan, kaj lenge phenel,
hoj te keren pal cali phuv oda,
so lenge prikazinel.
- 13 Bičhavel o brišind le manušenge pro trestos,

abo pro lačhipen peskra phuvake,
hoj te sikavel peskro kamiben.

- 14 Šun kada, Job, zaačh
a gondolin pal savore bare veci le Devleskre,
so kerel!
- 15 Či džanes, sar o Del lidžal o chmari
a del peskre bleskenge te švicinel?
- 16 Džanes, sar o chmari lecinen,
ola bare veci le Devleskre, saves hin dokon-
alo prindžaripen?
- 17 Či tu, so pocisal'os andro gada,
sar avel e južno balvaj pre phuv,
- 18 šaj nacirdes leha o ņebos
avke zoraes sar o bronzuno gendalos?
- 19 Sikav amen so te phenel le Devleske;
našti amenge avel pre godi so te phenel.
- 20 Phenava le Devleske, hoj kamav te prevakerel?
Na, bo te oda kerava, zničinel man!
- 21 Ale sar e balvaj roztradel o chmari
a o ņebos hino žužo,
ňiko našti dikhel andro kham.
- 22 O Del avel pal o severos andre slava,
savi švicinel sar o somnakaj,
leskre bare šukaribnastar pre amende avel
e dar.
- 23 Le Devleskri zor hiňi dureder, sar amen šaj
dodžas;
andre peskro čačipen the baro
spravodlišagos amen na trapinel.
- 24 Vašoda les o manuša den pačiv,
bo pre ola, ko pes šunen godaver andre
peskre jakha, aňi na dikhel.“

O lava le RAJESKRE

38

Ešebno vakeriben le RAJESKRO

¹ Akor odphenda o RAJ le Joboske andral e burka:

² „Oda, ko hin kada, ko kařarel miro planos le nagodaver lavenca?

³ Ačh akana sar muřš, me tutar phučava a tu mange odpheneha.

⁴ Kaj salas, sar thovavas o zakladi la phuvakre? Phen mange, te sal ajso godaver!

⁵ Ko rozhodniđa, hoj keci merinela? Se tu džanes!

Ko nacirdňa e šparga, hoj la te merinel?

⁶ Andre soste hine zathode lakre zakladi? Ko zathoda lakro hlavno bar akor,

⁷ sar o tosarutne čercheňa jekhetane gilavenas a savore aňjela* radišagostar viskinenas?

⁸ Ko phandľa andre o moros le branenca, sar demađa avri andral o per la phuvakro?

⁹ Me urđom o moros le chmarenca a pačardom les le kalipnaha,

¹⁰ me ačhadom leskri hraňica a kerđom leske o zavori the o brani.

¹¹ Phendom: ‚Šaj aves dži kade, ale dureder našti!

Kade zaačhena tire barikane vlni.‘

* **38:7** E hebrejiko čhib: o čhave le Devleskre

- 12 Prikazindal varekana andre tiro dživipen le
tosaraske
a phendal, kana te vidňisalol?
- 13 Phendal leske, hoj te zalel cali phuv le
švetloha,
hoj o bitanga lestar te denašen het?
- 14 Sar vidňisalol, e phuv hiňi urđi andro šukar
farebna gada;
savoro hin jasno sar o otlackos pal e pečatka
andre čik.
- 15 O švetlos le dživeseskro švicinel igen zoraes
le bitangenge;
lengre vasta preačhen te kerel o nalačhipen.
- 16 Či salas dži paš o prameňa le moroskre?
Vaj phirehas pal e phuv andro oceanos?
- 17 Sikada tuke vareko o brani le meribnaskre?
Abo dikhlal o brani le bare kalipnaskre?
- 18 Či šaj achalos, savo baro hino o svetos?
Odphen mange, te kada savoro džanes!
- 19 Khatar pes džal ode, kaj bešel o švetlos
a kaj hin o kher le kalipnaske?
- 20 Džanlalas len te doanel pre lengre thana?
Prindžares o droma andre lengre khera?
- 21 Se tu oda džanes! Se tu imar akor ulilal!
Imar ajci berša džives!
- 22 Či salas andro skladi le jiveskre?
Abo dikhlal o skladi, kaj hin o legoskre
krupi,
- 23 save garuvav pre oda časos, sar ela o phar-
ipen,
pre oda džives, sar ela o mariben?

- 24 Kaj hin oda than, khatar aven o bleski?
Khatar avel te phurdel e vichodno balvaj pre phuv?
- 25 Ko stvorinda o dromora andral o ņebos le bare brišindeske?
Ko kerda o drom le bleskenge the le perumenge,
- 26 hoj te del o brišind pre phuv, kaj ņiko na bešel, the pre pušfa, kaj ņiko na dživel?
- 27 Ko kerel, hoj e smedno the e šuki phuv te pijel paŋi
a hoj te barol e nevi čar?
- 28 Či hin le brišindes dad?
Ko anel pro svetos e rosa?
- 29 Kaske avla andral o per avri o legos?
Kaske ulila o ņeboskro mrazos?
- 30 Kerel, hoj o paŋi zoralol sar bar
a o moros zafadžinel upral.
- 31 Šaj phandes o lanci le Plejadengre†
abo šaj pomukes o lani le Orionoskre?
- 32 Šaj lidžas le čercheŋen‡ avri akor, sar hin lengro časos?
Abo šaj sikaves o drom, khatar te džan o Baro the o Cikno verdanŠ?
- 33 Prindžares o zakoni le ņeboskre?
Džanes sar te kerel, hoj te vladŋinen the pre phuv?
- 34 Šaj vičines pre chmara,

† 38:31 Avke pes vičinel jekh skupina čercheňa. ‡ 38:32 E hebrejiko čhib: Mazzarot - na džanel pes, so oda presne hin Š 38:32 E slovačiko čhib: Velký a Malý voz

- hoj pre tu te del baro brišind?
 35 Šaj bičhaves le blesken, hoj te džan?
 Či phenena tuke: „Kade sam!?”
 36 Khatar džanel te phenel o čiriklo ibis,
 hoj avena o zaplavi?
 Khatar džanel te phenel o kohutos,
 hoj dela o brišind?
 37 Ko šaj zrachel o chmari peskra godaha?
 Ko šaj čhivel avri o paña andral o ňeboskre
 džbani,
 38 avke, hoj o prachos zoralol
 a o hrudi la phuvakre priľepisalón ke peste?
- 39 Či tu strades e korist la ľevicake?
 Či tu des te chal le bokhale terne leven,
 40 sar pes skurčinen andro jaskiňi,
 sar užaren garude andro kraki?
 41 Ko pes starinela pal o chaben prekal o havra-
 nos,
 sar leskre cikne vičinen ko Del a bludzinen
 bi o chaben?”

39

- 1 „Či tu džanes, kana ločhon o kamziki?
 Či tu salas paš oda, sar aven o ločhibnaskre
 dukha pro jeleňici?
 2 Či tu genes o čhona, keci hordinen peskre
 ciknen?
 Džanes, kana ločhona?
 3 On pes skurčinen, anen pro svetos peskre
 ciknen;
 lengri ločhibnaskri dukh preačhel.
 4 Lengre cikne baron avri korkore a zoralón;

- džan lendar het a imar na aven pale.
- ⁵ Ko mukla le dzive somaris pre sloboda?
Ko rozphandla leskro lanos?
- ⁶ Diňom leske o than, kaj nič na barol, sar leskro
kher
a domuklom leske te bešel pre londí rovina.
- ⁷ Nane leske pre dzeka e vika andro foros
a niko les našti tradel andre buči.
- ⁸ Pro verchi pes pašinel;
rodel te chal vareso zeleno.
- ⁹ Či o dzivo bikos tuke kamela te služinel?
Či ačhela prekal e rat andre tiri maštalňa?
- ¹⁰ Priphandeha le dzive bikos le lanoha, hoj te
orinel?
Cirdela pal tute o pluhos andro dolini?
- ¹¹ Či šaj tut pre leste mukes, bo hino zoralo?
Mukeha pre leste tiri phari buči?
- ¹² Šaj leske pačas, hoj tuke anela o zrnos
a lidžala les andre tiro humnos?
- ¹³ E pštrosica kerel radišagoha le kridlenca,
ale oda nane o kridli the o pora le bo-
cianoskre, so lecinen.
- ¹⁴ Oj mukel peskre jandre pre phuv,
hoj te tačon andre poší;
- ¹⁵ oj bisterel pre oda, hoj vareko le pindreha upre
šaj uštarel
a hoj o maľakre džviri len šaj rozpučinen.
- ¹⁶ Bi o kamiben bararel peskre ciknoren, sar te
aňi na ulehas lakre;
lake hin jekh, hoj len andahas pro svetos
hijaba,
- ¹⁷ bo o Del la stvorinda nagodavera

- a na diňa la godi.
18 Ale soča chudela te denašel,
šaj asal le grajestar the olestar, ko upre džal.
- 19 Či tu Job diňal le grajes ajsi zor
a urđal pre leskri meň e hriva?
20 Či tu les sikadäl, hoj te chučkerel sar kobilka?
Sar fučinel zorales le nakheha, anel oda dar!
21 Andre dolina demel le kopitoha,
radisaľol peskra zoratar
a denašel andro mariben.
22 Asal peske la daratar,
na del pes te daravel avri
a la šablatar na denašel.
23 O zbraňe, so pre leste thoven,
čerkinen a blištisaľon.
24 Vikaha a dzivones denašel pal e phuv;
našti ačhel pro than, sar pes phurdel pre
trubka.
25 Furt sar pes trubinel pre truba, fučinel
a imar dural voňinel o mariben;
šunel o rozkazi le velitelengre the e vika pro
mariben.
- 26 Či oda hin tira godatar, hoj o jastrabos ľecinel
a nacirdel peskre kridli pre južno sera?
27 Či pre tiro rozkazis ľecinel o orlos
a kerel peske hňizdos pro učo than?
28 Ov bešel pre skala a dživel ode;
pro agor la skalakro les hin peskro hrados.
29 Odarik peske rodel o chaben;
le jakhenca dural dodikhel.
30 Leskre cikne pijen avri o rat

a ode, kaj hin o mule t'ela, ode hino the ov.“

40

¹ O RAJ pale vakerelas ko Job:

² „Kames tut te vesekedinel le Nekzoraledereha
a te rodel pre leste o chibi?

Tu, so obviñines le Devles, odphen mange!“

O Job odphenel le RAJESKE

³ O Job odphenda le RAJESKE:

⁴ „Me na som nič – sar tuke šaj odphenav?
Chudav mange o muj.

⁵ Jekhvar prevakerdom, ale imar man na dava
anglal;
the dujtovar, ale imar na vakerava nič.“

Dujto vakeriben le RAJESKRO

⁶ Akor o RAJ odphenda le Joboske andral e
burka:

⁷ „Ačh akana sar murš!
Me tutar phučava a tu mange odpheneha.

⁸ Kames te phenel pre ma, hoj na som
spravodljivo?

Kames man te obviñinel, hoj tu te aves
ñevinno?

⁹ Sal ajso zoralo sar me?

Herminel tiro hangos avke sar miro?

¹⁰ Te he, akor tut ozdobin le šukaribnaha the la
slavaha;

uri tut upre rajikanes the andre pačiv.

¹¹ Čhiv avri tiri bari cholī!

Dikh pre savore barikane a ker lenge ladž.

¹² Dikh pre savore barikane a pokorin len,
rozpučin le nalačhen ode, kaj hine!

- 13 Začhiv len savoren andre phuv;
zaphand len andro hrobos!
- 14 Palis the me tut lašarava a udžanava,
hoj tiro čačo vast tut zachrañinda.
- 15 Dikh pro Behemot*, saves stvorindom avke sar
the tut;
chal e čar sar o bikos.
- 16 Dikh, savi zor les hin andro telos
a save svali pro per!
- 17 Leskro chvostos hino sar o stromos cedros,
o šlachi pre leskre čanga hine zorales peha
prephandle.
- 18 Leskre kokala hine zorale sar o bronzos,
o pindre sar o trastune slupi.
- 19 Ov hino jekh le nekzoraleder džvirendar, save
o Del stvorinda;
ča leskro Stvoritelis les šaj domarel.
- 20 O verchi les den te chal;
ode, kaj pes savore maľakre džviri bavinen.
- 21 Pašlol tel o rastlini lotosi†,
hino garudo maškar o trstini andro močaris.
- 22 O lotosi les zaučharen peskre ciňoha
a všadzik pašal leste hin o paňale virbi.
- 23 Na daral pes, sar avel o baro paňi;
hino andro smirom, kajte o Jordan le zorale
vlnenca leske demel dži andro muj.
- 24 Šaj vareko korarel leskre jakha, hoj les te
chudel?
Abo šaj leske premarel o nakh le hakoha?

* **40:15** Na džanel pes presne, savo džviros oda hin. † **40:21**
Na džanel pes presne, savi rastlina oda hin.

- 25 Či šaj chudes la udicaha le Levijatan?
Abo šaj leske phandes e čhib le lanoha?
- 26 Šaj leske precirdes e šparga prekal o cheva
andro nakh?
Šaj leske premares o muj le hakoha?
- 27 Či pes tuke mangela, hoj te aves ke leste
jileskro?
Abo vakerela tuha šukares?
- 28 Či tuha phandela e zmluva,
hoj lestar te keres tiro otrokos pro furt?
- 29 Bavineha tut leha avke sar le čirikleha?
Priphandeha les pro lancos a deha tire
čhajorenge?
- 30 Dovakerena pes o kupci pro placi pal leskri
cena?
Rozdelinena peske les maškar peste?
- 31 Šaj leske premares e cipa la kopijaha
a o šero la harpunaha?
- 32 Thov pre leste o vast
a imar buterval oda na kereha!
Šoha na bistereha pre oda mariben!“

41

- 1 „Te o manuš pačal, hoj chudela le Levijatan,
ačhela sklamimen.
Soča pre leste dikhela, takoj odperela.
- 2 Ņiko nane ajso šmelo, hoj les te uštavel.
Akor ko pes šaj ačhavel mange?
- 3 Ko man diña vareso ešebno, hoj leske me
mušnav te del pale?
Se savoro tel o űebos hin miro.

- 4 Phenava tuke pal leskre pindre,
pal leskri bari zor the pal leskro baro the
šukar țelos.
- 5 Ko pal leste šaj cirdel tele leskri cipa?
Ko šaj predemel leskro dvojito pancjeris?
- 6 Ko šaj phundravel o brani leskre mujeskre,
se leskre dandendar avel bari dar?
- 7 Pre leskro dumo hine o štiti andro šori,
cesnones priphandle a zorale sar bara;
- 8 hine paš peste avke pašes,
hoj aňi o luftos mařkar lende na predřala.
- 9 Jekh paš aver hine prikikidle ke peste;
hine spojimen, nařti len te rozđelinel.
- 10 Sar kichinel, demel avri o řvetlos
a leskre jakha hine lole sar o kham tosara.
- 11 Andral o muj leske aven avri o jagale fakli
a chućkeren o iskri.
- 12 Prekal o cheva andro nakh leske avel avri o
thuv
sar andral o roztaćardo kotlos, tel savo labon
o řuke kraki.
- 13 Leskro dichos rozlabarel o angara
a andral o muj ćhivel avri e jag.
- 14 Andre meň les hin e zor
a e bari dar dřal anglal leste.
- 15 O mas pre leskro țelos chudel miřtes,
zorales a na ćhalavel pes.
- 16 Leskro jilo hino sar skala,
zoralo sar o mlinoskro bar.
- 17 Sar uřtel, o nekzoraleder lestar daran;
sar nićinel, daratar na dřanen so te kerel.
- 18 Aňi e řabla aňi e kopija aňi o řipi
les nić nařti keren.
- 19 O trast leske hin sar o phus,

- o bronzos sar o kirno kašt.
 20 O šipos andral o lukos na kerela, hoj te denašel;
 o bara andral e pariđa hine leske sar o plevi.
 21 O budzogaňis leske hin sar e šuki čar;
 asal peske, sar andre leste čhiven o kopiji.
 22 Pro per les hin ostra špici sar sklenčini,
 so muken pal leste o rihi andre čik.
 23 Ov kerel, hoj te tađol o oceanos sar andre piri,
 sar o olejós andro čaroro.
 24 Mukel pal peste blištaco drom;
 o moros dičhol, sar te les ulahas šiva bala.
 25 Nane pre phuv ňiko ajso sar ov;
 o džviros, savo ňisostar na daral.
 26 Uprunestar dikhel pre savore barikane
 stvorenja;
 hino kralis upral savore dziva džviri.“

42

O Job kerel pokaňje

- ¹ Akor odphenda o Job le RAJESKE kada:
² „Sprindžardom, hoj šaj keres savore veci,
 a ňiko našti zaačhavel tire plani.
³ Tu, Devla, phučes: ‚Oda ko vakerel pre mire
 plani a na achalol nič?‘
 Vašoda mange pridžanav: ‚Vakeravas oda,
 so na achaluvavas;
 kala veci hine mange igen čudna, na džanav
 len.‘
⁴ Tu mange phenda: ‚Šun man akana a me
 vakerava.
 Phučava tutar a tu mange odpheneha!‘
⁵ Dži akana pal tu ča šundom avrendar,

ale akana tut dikhel miri jakh.

⁶ Vašoda lav pale savore mire lava
a kerav pokañje andro prachos the andro
popolos.“

O posledna lava

⁷ Palis, sar dovakerđa o RAJ kala lava, phenda
le Elifazoske andral o Teman: „Miri cholí labol
pre tute the pre tire duj prijatela, bo na vak-
erenas pal ma oda, so hin čačo, avke sar miro
služobňikos o Job.

⁸ Vašoda tumenge akana len efta biken the efta
bakren, džan ke miro služobňikos Job a obetinen
e labardí obeta vaš tumenge. Miro služobňikos o
Job pes vaš tumenge modlinela, bo lestar prilava
e modlitba, hoj tumenca te na kerav avke, sar
tumenge zaslužinen vaš tumaro diliñipen. Bo
tumen pal mande na vakerenas o čačipen avke
sar miro služobňikos o Job.“

⁹ Avke gele o Elifaz andral o Teman, o Bildad
andral o Šuach the o Cofar andral e Naama a
kerde avke, sar lenge phenda o RAJ; a o RAJ priiła
le Joboskri modlitba.

¹⁰ Sar pes o Job modlinelaš vaš peskre pri-
jatela, akor leske o RAJ anda pale o požehnañje
andro dživipen. O RAJ les diña duvar ajci
savorestar, so les sas angloda.

¹¹ Akor ke leste avle savore phrala, pheña the
savore, ko les prindžarenas angloda, hoj leha
te chan andre leskro kher. Phenenas leske, hoj
lenge hin pharo vaš savoro pharipen, so pre leste

o RAJ mukla a potešinas les. A savore les dine jekh kotor rup the jekh somnakuŋi angrusi.

¹² A o RAJ palis požehŋinda le Joboskre posledna dživesa mek buter sar angloda. Sas les dešuštar ezera (14 000) bakre a šov ezera (6 000) ŋavi, duj ezera (2 000) voli the ezeros (1 000) somara.

¹³ Sas les eŋta muršora the trin čhajora.

¹⁴ La nekphurederake diŋa o nav Jemima, la dujtonake Kesija a la tritonake Keren-Hapuch.

¹⁵ A ŋikhaj pal cali phuv na sas kajse šukar džuvlija, sar sas le Joboskre čhaja. A lengro dad len diŋa o dđictvos jekhetane lengre phralenca.

¹⁶ Pal kada savoro mek dživelas o Job šel the saranda (140) berša. Dikhla peskre čhaven the le vnučaten dži o šarto pokoleŋje.

¹⁷ Avke o Job muła phuro a sas leske igen but berš.

**Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib,
Slovensko 2022**
**Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre
Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)**

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word
for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023.

The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, <https://romani.global.bible>; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Chib.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 15 Apr 2023

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849